DEPARTEMENT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

Zorginspectie
Koning Albert II-laan 35 bus 31
1030 Brussel
T 02 553 34 34
F 02 553 34 35
www.departementwvg.be
www.zorginspectie.be

//

Jaarverslag omtrent de toepassing van de wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke in Vlaanderen

//

1 JAARVERSLAG GEDWONGEN OPNAME 2013

1.1 VOORWOORD

Voor u ligt het zevende jaarverslag gedwongen opname van Zorginspectie.

Ook dit jaar gaat onze dank voor de totstandkoming van dit rapport uit naar de verschillende medewerkers in de ziekenhuizen die belast zijn met de (niet altijd even dankbare) registratieopdracht, alsook naar de medewerkers van Zorginspectie (in het bijzonder Anja Casteels, Christine Kerckaert en Lieve van Segbroeck) die betrokken zijn bij de verwerking van deze gegevens.

Gedwongen opname is een gevoelig en controversieel onderwerp dat regelmatig onder de aandacht komt. Vrijheid en veiligheid behoren immers tot de fundamentele rechten van de mens, en het uitoefenen van vrijheidsbeperking en dwang lijkt hiermee in tegenspraak. Nochtans houdt een goede en correcte toepassing van de wet in dat een patiënt met een geestesziekte, die een gevaar voor zichzelf of voor de andere betekent, bij gebrek aan een alternatieve oplossing, de bescherming krijgt die hij of zij nodig heeft. Hierbij zorgt de professional in de geestelijke gezondheidszorg voor de passende behandeling en begeleiding, waakt de maatschappij erover dat een en ander in de best mogelijke omstandigheden kan gebeuren, met een maximaal behoud van respect en autonomie, en ziet de overheid hierop toe.

In de Belgische context betekent dit laatste dat de federale overheid zorgt voor het wetgevend kader en de middelen, terwijl de Vlaamse overheid instaat voor de machtiging (wat een equivalent is voor erkenning) en het toezicht (in hoofde van de geneesheer-inspecteur-psychiater), dit laatste samen met Justitie (in hoofde van de procureur des Konings en de vrederechter). Justitie staat uiteraard ook in voor de procedures (de individuele besluitvorming).

Tot voor kort bestond er bijzonder weinig informatie over dit onderwerp. Een eerste Vlaams jaarverslag zag het licht in 2007. Wij koppelden hieraan een waarschuwing om voorzichtig te zijn met interpretaties, omdat het een werkstuk betrof.

Om te komen tot een wetenschappelijke validatie van deze registratiegegevens m.b.t. gedwongen opname heeft Zorginspectie de opdracht gegeven tot een wetenschappelijk onderzoek onder leiding van prof. Dr. Joris Vandenberghe, K.U. Leuven. De doelstelling van dit onderzoek was tweeledig:

- ten eerste het doorlichten van het registratiesysteem dat door Zorginspectie ter beschikking wordt gesteld van de voorzieningen met een machtiging voor gedwongen opname, met inbegrip van het formuleren van voorstellen tot optimalisatie van het registratiesysteem zelf en tot verfijning van de handleiding bij het registratiesysteem;

- ten tweede het analyseren van de cijfergegevens uit de jaarverslagen 2007, 2008, 2009 en 2010 en het aanbieden van artikels voor wetenschappelijke publicatie (nationaal en/of internationaal) m.b.t. deze data.

Uit het wetenschappelijk onderzoek blijkt dat Vlaanderen een quasi unieke positie heeft in het monitoren van het gebruik van de maatregel gedwongen opname en dat de cijfers als betrouwbaar kunnen worden beschouwd. Het registratiesysteem wordt, zowel op inhoudelijk als op methodologisch vlak, als sterk beoordeeld, mede dankzij de inspanningen die Zorginspectie besteedt aan de database en in het bijzonder aan de controles van de cijfergegevens (per ziekenhuis per jaar + over de jaren heen en tussen de ziekenhuizen onderling).

Het wetenschappelijk onderzoek geeft ook aan op welke manier de huidige database gedwongen opname zou kunnen worden geoptimaliseerd enerzijds én hoe de registratiedatabank zou kunnen worden uitgebreid naar een onderzoeksvragen-gestuurde en klinisch gestuurde database anderzijds.

De onderzoekers stellen tenslotte dat met het beschikbare cijfermateriaal veel méér kunnen gebeuren. Verdere analyses en interpretaties zouden o.i. best komen vanuit de verantwoordelijken in de ziekenhuizen, namelijk de psychiaters en/of de geneesheren-hoofd van dienst. Een eerste verkennend overleg heeft reeds plaatsgevonden. In afwachting van concrete afspraken hieromtrent kiest Zorginspectie er in dit jaarverslag voor om enkel de naakte cijfers weer te geven, zonder bijkomende analyse of interpretatie en zonder afrondend besluit.

Karine Moykens
Secretaris-generaal

Inhoudsopgave

1 Jaarverslag gedwongen opname 2013 1

1.1 Voorwoord 1
1.2 Inleiding 4

2 Gedwongen opname 5

2.1 Situering 5
2.2 Aantal gedwongen opnames 6
2.3 Aantal (nieuwe) gedwongen opnames per patiënt 10
2.4 Patiëntvariabelen 11
2.4.1 Algemeen 11
2.4.2 Sociale variabelen 15
2.5 Procedurevariabelen 18
2.5.1 Start van de procedure 18
2.5.2 Tijdstip 20
2.5.3 Plaats waar de patiënt zich bevindt 22
2.5.4 Bijstand 25
2.5.5 Reden van opname 26
2.6 Duur en verloop 40
2.7 De langdurig gedwongen opgenomen patiënten 45

1.2 INLEIDING

Dit jaarverslag gaat uit van Zorginspectie, dat deel uitmaakt van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Zorginspectie houdt toezicht op een correcte toepassing van de regelgeving binnen de zorgvoorzieningen waarvoor zij bevoegd is en wil op die manier een bijdrage leveren tot het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening, een rechtmatige besteding van overheidsmiddelen, en een optimale beleidsvoorbereiding en -evaluatie.

Zorginspectie houdt onder meer toezicht op algemene en psychiatrische ziekenhuizen, centra voor geestelijke gezondheidszorg, psychiatrische verzorgingstehuizen en initiatieven voor beschut wonen. De inspecteurs gaan na of de wetgeving over de erkenningsnormen en het kwaliteitsdecreet nageleefd worden. Daarnaast wordt, in toepassing van artikel 33 van de wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke, toezicht gehouden op de toepassing van deze wet.

Conform artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 18 juli 1991 zijn de ziekenhuizen die een machtiging hebben voor het verrichten van gedwongen opnames verplicht een jaarverslag op te maken met de lijst van patiënten die als gevolg van een beschermingsmaatregel opgenomen worden. Dit jaarverslag moet worden overgemaakt aan de door de bevoegde overheid aangewezen geneesheren-inspecteurs-psychiaters, aan de vrederechter van de plaats waar het ziekenhuisgelegen is en aan de procureur des Konings.

Deze jaarverslagen waren oorspronkelijk, op basis van een vrij letterlijke interpretatie van de wettekst (een naamlijst), bijzonder summier. Daarom ontstond al snel de behoefte om meer uitgebreide informatie te verzamelen en om die reden een registratiesysteem te ontwerpen.

Van bij de start van het eerste Vlaams jaarverslag gedwongen opname (m.b.t. 2007) stelde Zorginspectie tevens individuele (op niveau van elk ziekenhuis met een machtiging voor gedwongen opname) en provinciale jaarverslagen ter beschikking.

De daaropvolgende jaren werd het geleidelijk aan mogelijk te vergelijken doorheen de tijd. Ook de kwaliteit van de registratie en de daaruit voortspruitende informatie nam doorheen de jaren toe.

Vanaf het jaarverslag 2009 worden ook langlopende procedures (d.w.z. procedures die vóór 2007 gestart zijn) opgenomen.

2 GEDWONGEN OPNAME

2.1 SITUERING

Hoewel gedwongen opname een beschermingsmaatregel is, gaat het in eerste instantie toch om een vorm van vrijheidsbeperking. Elke vorm van vrijheidsbeperking dient uiteraard op een wettelijke basis gefundeerd te zijn. Dit wordt zeer expliciet gesteld door het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

Het wettelijke kader voor gedwongen opname in Vlaanderen wordt geschetst door de federale wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke van 20 juni 1990. Deze wet bepaalt dat enkel geesteszieken voor gedwongen opname in aanmerking komen, wanneer hun toestand dit vereist en er geen andere alternatieven mogelijk zijn. Dat betekent dat een psychiatrische stoornis moet vastgesteld zijn. Maatschappelijke onaangepastheid wordt niet als geestesziekte beschouwd en is dus geen geldig criterium. De persoon hoort een ernstige bedreiging of gevaar te vormen voor zichzelf en/of voor anderen, en kan enkel gedwongen opgenomen worden wanneer geen alternatieven voorhanden zijn. Belangrijk bij dit alles is dat vooralsnog enkel de gedwongen opname wettelijk geregeld is, maar niet de gedwongen behandeling.

Een procedure tot gedwongen opname kan zowel via de vrederechter als via de procureur des Konings opgestart worden. Deze laatste wordt ingeschakeld wanneer een dringende opname vereist is. Sinds oktober 2006 is bovendien ook de jeugdrechter bevoegd voor deze materie.

2.2 AANTAL GEDWONGEN OPNAMES

Toelichting bij onderstaande tabel: de cijfers hebben betrekking op alle procedures van patiënten die in dat jaar gedwongen opgenomen waren, ook op procedures die gestart zijn vóór het desbetreffende verslagjaar dus.

Tabel 1a: Aantal gedwongen opnames (GO) t.o.v. aantal klinische opnames (KO) – overzicht Vlaanderen – Vergelijking 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Totaal aantal nieuwe GO	3.032	3.043	3.065	3.162	3.259
Totaal aantal GO (lopende + nieuwe)	4.491	4.576	4.540	4.657	4.747
Totaal aantal KO in PZ met machtiging	27.203	26.174	26.824	28.275	29.110
Totaal aantal KO in PZ zonder machtiging	3.674	3.886	3.851	3.480	2.635
Totaal aantal KO alle PZ	30.877	30.060	30.675	31.755	31.745
Verhouding nieuwe GO op totaal aantal KO (PZ met machtiging)	11,15%	11,63%	11,43%	11,18%	11,20%
Verhouding nieuwe GO op totaal aantal KO in alle PZ	9,82%	10,12%	9,99%	9,96%	10,27%

Tabel 1b: Aantal gedwongen opnames (GO) t.o.v. aantal klinische opnames (KO) 2013 – per voorziening (gesorteerd per provincie en daarbinnen per aantal GO)

Voorziening	alle GO	nieuwe GO 2013	KO 2013	% nieuwe GO/KO	% nieuwe GO/alle GO	
PC Broeders Alexianen – Boechout	116	96	681	14,10%	82,76%	936
PC Sint-Amedeus – Mortsel	213	138	721	19,14%	64,79%	902
OPZ – Geel	217	151	980	15,41%	69,59%	939
PZ Stuivenberg – Antwerpen	247	188	2.672	7,04%	76,11%	970
PZ Bethaniënhuis – Zoersel	251	160	1.524	10,50%	63,75%	937
PC Sint-Norbertushuis – Duffel	273	151	2.144	7,04%	55,31%	998
OPZC - Rekem	206	144	672	21,43%	69,90%	909
MC Sint-Jozef – Munsterbilzen	269	179	974	18,38%	66,54%	952
PC Ziekeren - Sint-Truiden	380	289	1.847	15,65%	76,05%	991
PZ Sint-Hiëronymus - Sint-Niklaas	65	38	697	5,45%	58,46%	918
PZ Sint-Franciscus - Velzeke	78	60	366	16,39%	76,92%	911
APZ Sint-Lucia - Sint-Niklaas	100	67	755	8,87%	67,00%	960
PZ Sint-Camillus - Sint-Denijs-Westrem	120	100	886	11,29%	83,33%	930
PC Dr. Guislain – Gent	124	92	891	10,33%	74,19%	900
PC Sint-Jan Baptist – Zelzate	126	105	778	13,50%	83,33%	978
PC Gent – Sleidinge	138	108	1.364	7,92%	78,26%	992
PC Caritas – Melle	143	99	749	13,22%	69,23%	959
PC Zoete Nood Gods – Lede	196	117	639	18,31%	59,69%	988
PZ Sint-Annendael - Diest	28	14	517	2,71%	50,00%	942
UPC Sint-Kamillus – Bierbeek	123	78	458	17,03%	63,41%	975
PK Broeders Alexianen – Tienen	136	105	1.266	8,29%	77,21%	947
PZ Sint-Alexius - Grimbergen	200	99	509	19,45%	49,50%	944
UPC KU Leuven – campus Kortenberg	207	134	2.418	5,54%	64,73%	943
AZ Sint-Augustinus – Veurne	17	17	671	2,53%	100,00%	310
PZ Heilige Familie – Kortrijk	89	84	778	10,80%	94,38%	528
PZ H. Hart – Ieper	121	92	953	9,65%	76,03%	961
PC Onze-Lieve-Vrouw van Vrede – Menen	129	84	726	11,57%	65,12%	962
PC Sint-Amandus – Beernem	217	116	468	24,79%	53,46%	982
PZ Onze-Lieve-Vrouw – Brugge	218	154	1.006	15,31%	70,64%	963
Antwerpen	**1.317**	**884**	**8.722**	**10,14%**	**67,12%**	
Limburg	**855**	**612**	**3.493**	**17,52%**	**71,58%**	
Oost-Vlaanderen	**1.090**	**786**	**7.125**	**11,03%**	**72,11%**	
Vlaams-Brabant	**694**	**430**	**5.168**	**8,32%**	**61,96%**	
West-Vlaanderen	**791**	**547**	**4.602**	**11,89%**	**69,15%**	
Totaal	**4.747**	**3.259**	**29.110**	**11,20%**	**68,65%**	

5 hoogste %

5 laagste %

Tabel 1c: Vergelijking 2009-2013– Aantallen

Noot: in de eerste kolom zijn de erkenningsnummers terug te vinden die horen bij de ziekenhuizen die in de laatste kolom van tabel 1b vermeld zijn.

	Aantal GO (nieuwe)					Aantal GO (alle)					Aantal KO				
VZ	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
310	26	19	13	21	17	27	19	13	21	17	648	717	715	569	671
528	112	111	96	83	84	114	121	103	91	89	814	753	794	850	778
900	110	103	99	109	92	138	138	125	140	124	841	883	830	849	891
902	104	129	131	131	138	158	199	209	193	213	682	628	703	697	721
909	119	140	132	135	144	163	201	188	190	206	690	679	643	612	672
911	52	49	38	51	60	84	75	62	75	78	392	308	342	333	366
918	47	50	48	46	38	82	87	74	72	65	541	549	604	707	697
930	108	113	99	107	100	125	129	112	128	120	964	914	927	954	886
936	77	76	88	89	96	105	109	120	121	116	798	678	664	671	681
937	150	154	166	172	160	224	235	249	263	251	1.531	1.475	1.376	1.411	1.524
939	118	156	141	144	151	163	205	190	203	217	983	1.016	908	963	980
942	10	15	22	14	14	17	23	32	22	28	481	476	532	492	517
943	143	133	163	127	134	255	235	245	202	207	1.610	1.653	1.735	1.810	2.418
944	95	112	108	118	99	179	192	193	209	200	460	495	532	534	509
947	84	91	98	87	105	116	126	138	127	136	1.398	1.214	1.311	1.260	1.266
952	173	156	139	151	179	289	257	231	243	269	1.019	980	884	951	974
953*	95	110	88	119	-	132	144	128	152	-	1.117	964	972	1.049	-
959	121	87	107	110	99	155	129	147	155	143	669	660	724	698	749
960	70	48	52	58	67	115	94	83	87	100	790	727	730	705	755
961	79	70	76	89	92	103	103	102	115	121	929	920	911	961	953
962	71	68	69	72	84	96	105	105	115	129	695	708	736	677	726
963	146	143	140	164	154	217	218	206	225	218	803	892	906	1.078	1.006
970	140	143	153	190	188	200	208	209	249	247	2.139	2.098	2.139	2.431	2.672
975	71	70	82	79	78	115	121	120	130	123	452	419	419	436	458
978	104	107	111	91	105	127	126	129	115	126	653	564	638	612	778
982	128	107	112	115	116	258	228	247	212	217	445	439	455	432	468
988	78	105	91	94	117	145	185	182	181	196	612	580	620	592	639
991*	167	174	150	165	289	243	255	217	232	380	1.048	914	1.024	1.072	1.847
992	96	82	102	109	108	118	101	128	137	138	1.559	1.478	1.387	1.629	1.364
998	138	122	151	122	151	228	208	253	252	273	1.440	1.393	1.663	2.240	2.144
Totaal	**3.032**	**3.043**	**3.065**	**3.162**	**3.259**	**4.491**	**4.576**	**4.540**	**4.657**	**4.747**	**27.203**	**26.174**	**26.824**	**28.275**	**29.110**

5 hoogste

5 laagste

*PZ Asster: fusie PC Ziekeren en PZ Sancta Maria op 1/1/13

Tabel 1d: Vergelijking 2009-2013– Verhoudingen

Voorziening	% nieuwe GO/KO					% nieuwe GO/alle GO*				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
310	4,01%	2,65%	1,82%	3,69%	2,53%	96,30%	100%	100%	100%	100%
528	13,76%	14,74%	12,09%	9,76%	10,80%	98,25%	91,74%	93,20%	91,21%	94,38%
900	13,08%	11,66%	11,93%	12,84%	10,33%	79,71%	74,64%	79,20%	77,86%	74,19%
902	15,25%	20,54%	18,63%	18,79%	19,14%	65,82%	64,82%	62,68%	67,88%	64,79%
909	17,25%	20,62%	20,53%	22,06%	21,43%	73,01%	69,65%	70,21%	71,05%	69,90%
911	13,27%	15,91%	11,11%	15,32%	16,39%	61,90%	65,33%	61,29%	68,00%	76,92%
918	8,69%	9,11%	7,95%	6,51%	5,45%	57,32%	57,47%	64,86%	63,89%	58,46%
930	11,20%	12,36%	10,68%	11,22%	11,29%	86,40%	87,60%	88,39%	83,59%	83,33%
936	9,65%	11,21%	13,25%	13,26%	14,10%	73,33%	69,72%	73,33%	73,55%	82,76%
937	9,80%	10,44%	12,06%	12,19%	10,50%	66,96%	65,53%	66,67%	65,40%	63,75%
939	12,00%	15,35%	15,53%	14,95%	15,41%	72,39%	76,10%	74,21%	70,94%	69,59%
942	2,08%	3,15%	4,14%	2,85%	2,71%	58,82%	65,22%	68,75%	63,64%	50,00%
943	8,88%	8,05%	9,39%	7,02%	5,54%	56,08%	56,60%	66,53%	62,87%	64,73%
944	20,65%	22,63%	20,30%	22,10%	19,45%	53,07%	58,33%	55,96%	56,46%	49,50%
947	6,01%	7,50%	7,48%	6,90%	8,29%	72,41%	72,22%	71,01%	68,50%	77,21%
952	16,98%	15,92%	15,72%	15,88%	18,38%	59,86%	60,70%	60,17%	62,14%	66,54%
953	8,50%	11,41%	9,05%	11,34%	-	71,97%	76,39%	68,75%	78,29%	-
959	18,09%	13,18%	14,78%	15,76%	13,22%	78,06%	67,44%	72,79%	70,97%	69,23%
960	8,86%	6,60%	7,12%	8,23%	8,87%	60,87%	51,06%	62,65%	66,67%	67,00%
961	8,50%	7,61%	8,34%	9,26%	9,65%	76,70%	67,96%	74,51%	77,39%	76,03%
962	10,22%	9,60%	9,38%	10,64%	11,57%	73,96%	64,76%	65,71%	62,61%	65,12%
963	18,18%	16,03%	15,45%	15,21%	15,31%	67,28%	65,60%	67,96%	72,89%	70,64%
970	6,55%	6,82%	7,15%	7,82%	7,04%	70,00%	68,75%	73,21%	76,31%	76,11%
975	15,71%	16,71%	19,57%	18,12%	17,03%	61,74%	57,85%	68,33%	60,77%	63,41%
978	15,93%	18,97%	17,40%	14,87%	13,50%	81,89%	84,92%	86,05%	79,13%	83,33%
982	28,76%	24,37%	24,62%	26,62%	24,79%	49,61%	46,93%	45,34%	54,25%	53,46%
988	12,75%	18,10%	14,68%	15,88%	18,31%	53,79%	56,76%	50,00%	51,93%	59,69%
991	15,94%	19,04%	14,65%	15,39%	15,65%	68,72%	68,24%	69,12%	71,12%	76,05%
992	6,16%	5,55%	7,35%	6,69%	7,92%	81,36%	81,19%	79,69%	79,56%	78,26%
998	9,58%	8,76%	9,08%	5,45%	7,04%	60,53%	58,65%	59,68%	48,41%	55,31%
Gemiddeld	**11,15%**	**11,63%**	**11,43%**	**11,18%**	**11,20%**	**67,51%**	**66,50%**	**67,51%**	**67,90%**	**68,65%**

5 hoogste %

5 laagste %

2.3 AANTAL (NIEUWE) GEDWONGEN OPNAMES PER PATIËNT

Tabel 2: Aantal nieuwe gedwongen opnames (GO) per persoon per ziekenhuis (en alle procedures binnen het ziekenhuis) – Vergelijking 2009-2013

	1eGO	2eGO	3eGO (of meer)	Totaal # patiënten	Totaal # opnames	Transfer in	Totaal # gestarte procedures
Totaal 2009	2.761	118	11	2.890	3.032	121	2.911
Totaal 2010	2.787	110	12	2.909	3.043	155	2.888
Totaal 2011	2.833	99	11	2.943	3.065	160	2.905
Totaal 2012	2.883	116	15	3.014	3.162	134	3.028
Totaal 2013	2.949	133	14	3.096	3.259	124	3.135

Deze tabel bevat enkel gegevens over nieuwe procedures, dit zijn de procedures die in het desbetreffende verslagjaar gestart zijn.

De linkerhelft van Tabel 2 bevat informatie over patiënten die binnen hetzelfde jaar en binnen hetzelfde ziekenhuis meerdere keren gedwongen werden opgenomen.

De rechterkant van Tabel 2 biedt een zicht op het aantal opnames en procedures. In het totaal aantal opnames zit ook het aantal patiënten dat in de loop van de procedure (in hetzelfde jaar als de start van de procedure) getransfereerd werd van het ene Vlaams ziekenhuis naar een ander Vlaams ziekenhuis (kolom 'Transfer in'). Door deze transfers worden procedures dubbel geteld. Om dit te vermijden, wordt de procedure van de getransfereerde patiënten meegeteld bij de voorziening waar de procedure gestart wordt, maar niet bij de voorziening waar de patiënt naartoe getransfereerd wordt.

De cijfergegevens die verder in dit jaarverslag worden gebruikt, zijn gebaseerd op de laatste kolom, die het totaal aantal gestarte procedures (zonder dubbeltelling) in het desbetreffende registratiejaar bevat.

2.4 PATIËNTVARIABELEN

Aan de hand van deze gegevens willen we informatie verzamelen in verband met een aantal sociologische variabelen, wat – vanuit het bio-psycho-sociaal model – een belangrijk element is binnen de geestelijke gezondheidszorg.

Een bekend gegeven is bv. dat een slechte geestelijke gezondheid arm kan maken, en dat armoede geestelijk niet gezond is (cf. stellingen van de Wereldgezondheidsorganisatie, mutualiteiten,…).

Wij verzamelen deze gegevens omwille van beleidsdoeleinden, meer bepaald om een zicht te krijgen op de vraag of deze variabelen invloed hebben op het beloop van de procedure (toegankelijkheid, gebruik).

Specifieker is het de bedoeling om meer te weten te komen over kwetsbare doelgroepen zoals alleenstaanden, mensen van allochtone afkomst en kinderen. Vraag is onder meer of zij meer of minder beschermd worden dan andere patiënten, en of er eventuele beschermende factoren te detecteren zijn, wat aanleiding zou kunnen geven tot een meer preventieve aanpak.

2.4.1 Algemeen

2.4.1.1 Geslacht

Tabel 3 en Grafiek 1: Indeling naar geslacht – vergelijking 2009-2013

Geslacht	2009	2010	2011	2012	2013
man	63,38%	63,40%	63,41%	62,22%	63,03%
vrouw	36,62%	36,60%	36,59%	34,78%	36,97%
Totaal aantal	**2.911**	**2.888**	**2.905**	**3.028**	**3.135**

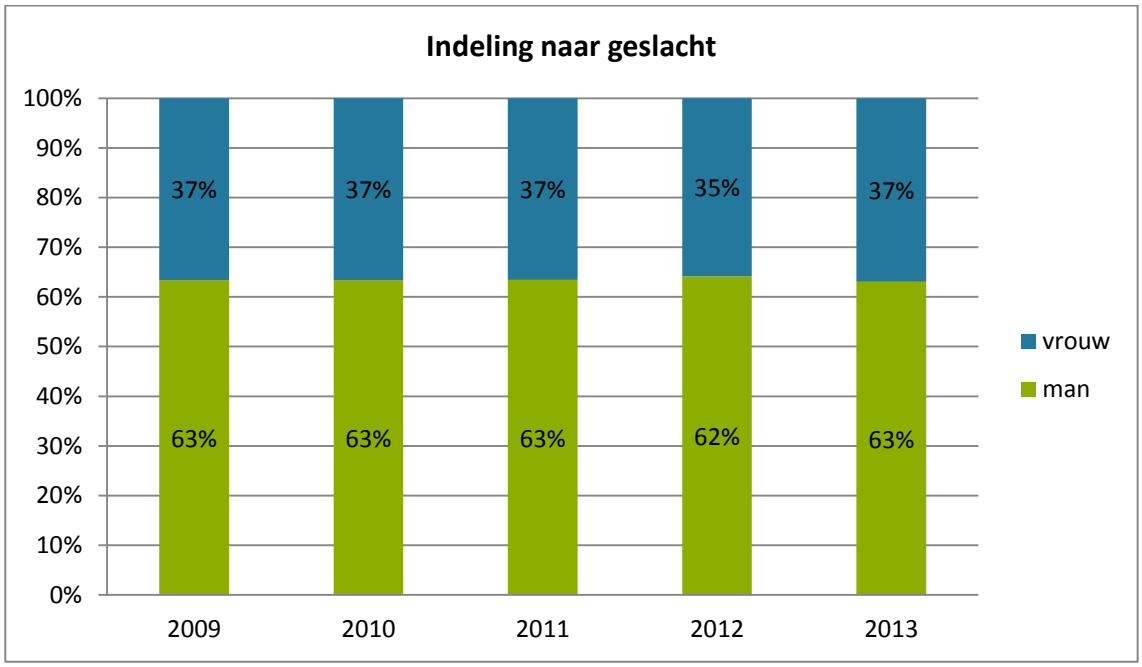

2.4.1.2 Leeftijd

Wat leeftijd betreft, vormt de groep van 18- tot 45-jarigen traditioneel de grootste groep. Het gaat daarbij echter om een erg ruim genomen leeftijdscohorte. De reden om voor de oorspronkelijke cohorte-indeling te kiezen was het maximaliseren van de vergelijkbaarheid met de MPG-registratie. In de loop van onze werkzaamheden hebben we die benadering gedeeltelijk verlaten. We kozen er onder meer voor om meer te focussen op wat er met kinderen en jongeren gebeurt: we hebben de leeftijd begrensd op 18 jaar (grens officiële meerderjarigheid, voordien is de jeugdrechter bevoegd), terwijl MPG tot 19 jaar voorziet. Bovendien hebben we voor minderjarigen verdere subcategorieën gedefinieerd. Enerzijds houden die subcategorieën rekening met de ziekenhuiswetgeving die verbiedt dat jongeren jonger dan 15 opgenomen worden in diensten voor volwassenen, anderzijds krijgen we zo zicht op wat er met jonge kinderen gebeurt.
Daarnaast hebben we ook een meer proportionele indeling (categorieën van telkens 20 jaar) gehanteerd.

Tabel 4a en Grafiek 2a: Indeling naar leeftijd – vergelijking 2009-2013

	2009		2010		2011		2012		2013	
Leeftijd	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
0-12	7	0,24%	4	0,14%	2	0,07%	0	0,00%	4	0,13%
13-14	16	0,55%	14	0,48%	12	0,41%	12	0,40%	22	0,70%
15-17	77	2,65%	90	3,12%	75	2,58%	84	2,77%	93	2,97%
18-45	1.822	62,59%	1.797	62,22%	1.825	62,82%	1.838	60,70%	1.916	61,12%
46-65	796	27,34%	804	27,84%	800	27,54%	863	28,50%	892	28,45%
66+	193	6,63%	179	6,20%	191	6,57%	231	7,63%	208	6,63%
Totaal aantal	**2.911**		**2.888**		**2.905**		**3.028**		**3.135**	

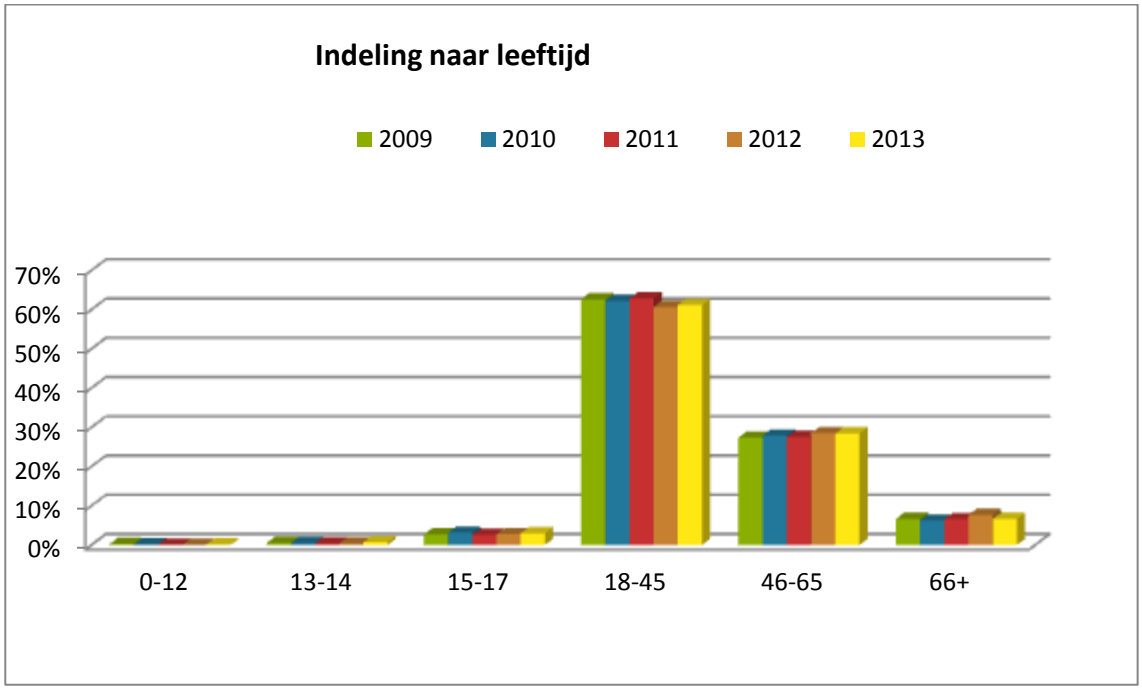

Tabel 4b en Grafiek 2b: Indeling (in gelijke categorieën van 20 jaar) naar leeftijd – vergelijking 2009-2013

Leeftijd	2009		2010		2011		2012		2013	
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
0-20	274	9,41%	277	9,59%	273	9,40%	277	9,15%	294	9,38%
21-40	1.321	45,38%	1.327	45,95%	1.347	46,37%	1.352	44,65%	1.433	45,71%
41-60	1.038	35,66%	991	34,31%	992	34,15%	1.064	35,14%	1.071	34,16%
61-80	241	8,28%	256	8,86%	251	8,64%	301	9,94%	289	9,22%
81+	37	1,27%	37	1,28%	42	1,45%	34	1,12%	48	1,53%
Totaal aantal	**2.911**		**2.888**		**2.905**		**3.028**		**3.135**	

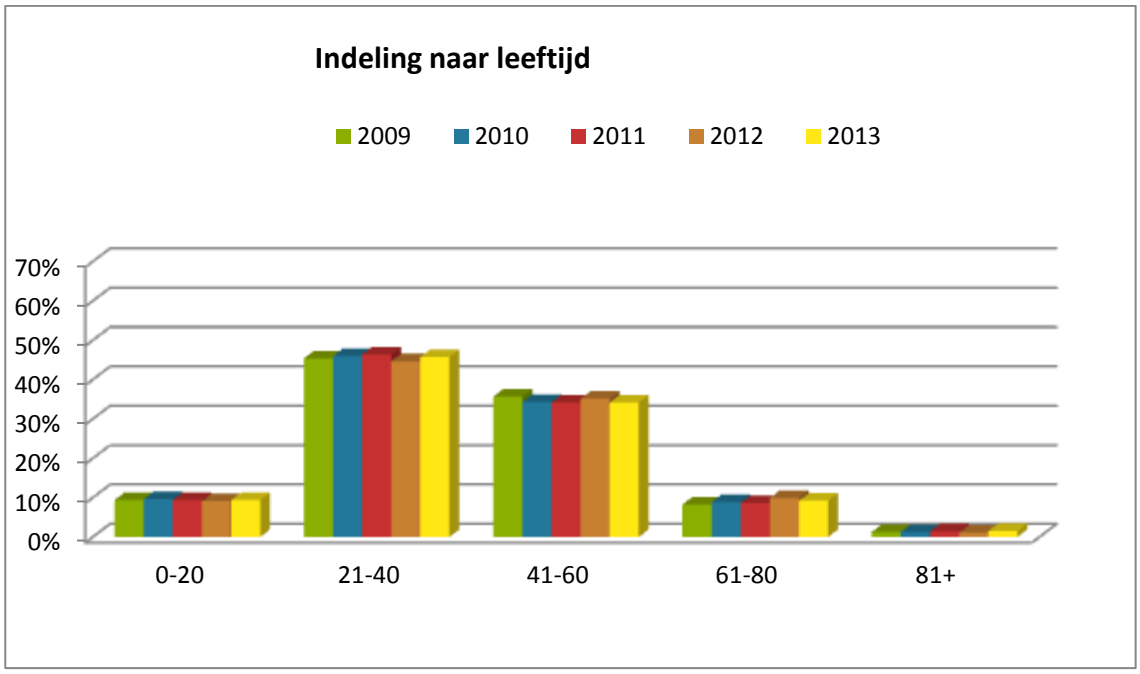

2.4.1.3 Minderjarigen

Het aantal jongeren dat opgenomen wordt in een dienst die niet geschikt is voor de opvang van deze patiënten, blijft een belangrijke bezorgdheid.

Grafiek 3a en 3b: Gedwongen opgenomen minderjarigen 2009-2013

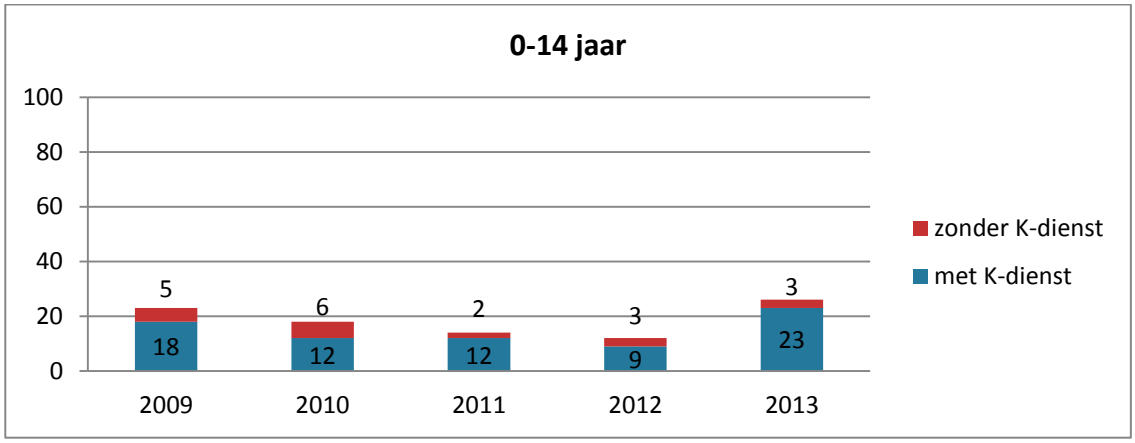

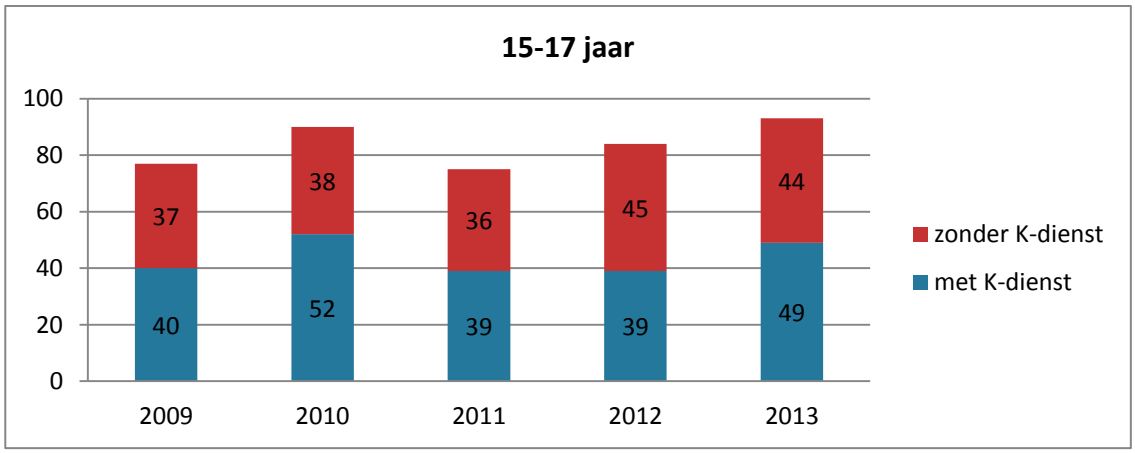

Zorginspectie is de mening toegedaan dat jongeren, zeker diegenen die in een erg kwetsbare geestelijke gezondheidstoestand verkeren, in principe thuishoren op diensten die hiervoor ingericht zijn: namelijk K-diensten en adolescentenafdelingen. Vanuit deze bezorgdheid nemen we onderstaande tabel op, die de duur weergeeft van de procedure bij minderjarigen in een voorziening zonder K-dienst.

Tabel 5: Duur procedure bij minderjarigen in voorziening zonder K-dienst – 2013

Zonder K-dienst: duur	Geen bevestiging	0-40 dagen	Einde observatie	> 40 dagen
leeftijd 0-14	1	2		
leeftijd 15-17	16	13	11	4
Totaal	**17**	**15**	**11**	**4**

Noot: in 39 gevallen werd de procedure beëindigd, in 7 gevallen was de procedure nog lopend (6 x nog geen 40 dagen op 31/12/13), eenmaal werd een minderjarige getransfereerd naar een ziekenhuis met K-dienst, het kwam een keer voor dat een patiënt tweemaal werd opgenomen.

2.4.2 Sociale variabelen

Sociale variabelen vormen een interessante bron voor verder wetenschappelijk onderzoek. Deze gegevens schetsen immers een beeld van welke bevolkingsgroepen meer of minder gedwongen opgenomen werden.

2.4.2.1 Leefmilieu

Tabel 6: Indeling naar leefmilieu – 2009-2013
Noot: In 2009 stond de registratie hiervan nog niet helemaal op punt (vandaar het hogere percentage 'oude codes' en 'onbekend').

Leefmilieu	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Oude codes	**8,24%**				
Alleen	**30,92%**	**35,53%**	**36,32%**	**39,93%**	**36,59%**
Gezins(vervangend) milieu	**43,52%**	**52,15%**	**50,57%**	**48,02%**	**49,92%**
Eigen gezin	*19,07%*	*24,00%*	*21,03%*	*19,06%*	*20,93%*
Ouderlijk gezin	*11,37%*	*15,93%*	*15,18%*	*13,67%*	*14,48%*
Inwonend/samenwonend	*12,57%*	*11,88%*	*13,80%*	*15,13%*	*14,04%*
Ander gezins(vervangend) milieu	*0,52%*	*0,35%*	*0,55%*	*0,17%*	*0,48%*
Collectieve woonvorm	**1,55%**	**2,53%**	**2,89%**	**1,82%**	**2,07%**
Voorziening voor bejaarden	*0,48%*	*0,31%*	*0,69%*	*0,36%*	*0,41%*
Instelling gehandicaptenzorg	*0,34%*	*0,38%*	*0,59%*	*0,20%*	*0,32%*
Opvangcentrum thuislozen	*0,17%*	*0,62%*	*0,34%*	*0,46%*	*0,41%*
Gemeenschapsverband	*0,03%*	*0,28%*	*0,21%*	*0,07%*	*0,19%*
Instelling afh. van justitie	*0,34%*	*0,59%*	*0,65%*	*0,43%*	*0,38%*
Andere collectieve woonvorm	*0,17%*	*0,35%*	*0,41%*	*0,30%*	*0,35%*
Therapeutisch milieu	**4,47%**	**4,54%**	**4,30%**	**4,03%**	**5,87%**
PZ	*1,99%*	*2,18%*	*1,65%*	*1,75%*	*1,85%*
PAAZ	*0,41%*	*0,45%*	*0,28%*	*0,20%*	*0,57%*
PVT	*0,00%*	*0,10%*	*0,03%*	*0,03%*	*0,06%*
Beschut wonen	*0,52%*	*0,55%*	*0,62%*	*0,69%*	*0,73%*
Gezinsverpleging	*0,00%*	*0,00%*	*0,00%*	*0,00%*	*0,03%*
Alternatieve psychiatrische opvang	*0,00%*	*0,07%*	*0,07%*	*0,07%*	*0,03%*
Algemeen ziekenhuis	*1,37%*	*1,14%*	*1,41%*	*1,06%*	*2,26%*
Ander therapeutisch milieu	*0,17%*	*0,03%*	*0,24%*	*0,23%*	*0,32%*
Andere	**2,82%**	**4,57%**	**5,34%**	**5,18%**	**5,33%**
Ander niet-gespecifieerd milieu	*0,17%*	*0,35%*	*0,17%*	*0,20%*	*0,06%*
Geen vaste verblijfplaats	*2,65%*	*4,22%*	*5,16%*	*4,99%*	*5,26%*
Onbekend	**8,49%**	**0,69%**	**0,59%**	**1,02%**	**0,22%**
Totaal aantal	**2.911**	**2.888**	**2.905**	**3.028**	**3.135**

2.4.2.2 Beroep

Tabel 7: Indeling naar beroepssituatie – vergelijking 2009-2013

Beroepssituatie	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Leerling, scholier, student	5,26%	6,44%	6,78%	6,41%	6,92%
Huishouden	2,68%	2,56%	1,82%	2,15%	1,44%
Arbeider	14,87%	15,75%	14,53%	14,27%	11,80%
Bediende	7,87%	6,86%	8,09%	7,60%	7,46%
(midden)kader, directie	0,34%	0,48%	0,24%	0,36%	0,29%
Zelfstandige	2,51%	3,36%	2,58%	3,01%	2,81%
Vrij beroep	0,62%	0,55%	0,65%	0,53%	0,48%
Gepensioneerd	6,60%	8,24%	8,09%	8,72%	8,23%
Werkloos/Steuntrekkend (OCMW,..)	15,25%	19,49%	18,00%	18,53%	19,01%
In- of mindervalide, ziekte	19,58%	25,03%	26,95%	24,77%	28,20%
Andere	9,93%	6,20%	7,09%	7,56%	9,19%
Onbekend	14,50%	5,02%	5,16%	6,11%	4,18%
Totaal aantal	**2.911**	**2.888**	**2.905**	**3.028**	**3.135**

2.4.2.3 Afkomst

Tabel 8: Indeling naar afkomst – vergelijking 2009-2013

Geboorteplaats	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
België	86,02%	85,39%	85,27%	83,92%	81,40%
Vlaanderen	*81,14%*	*81,02%*	*80,45%*	*79,56%*	*77,29%*
Wallonië	*1,82%*	*1,21%*	*1,51%*	*0,92%*	*1,02%*
Brussel	*3,06%*	*3,15%*	*3,30%*	*3,43%*	*3,09%*
EU	5,12%	6,02%	5,51%	4,99%	5,71%
Niet-EU	7,80%	7,76%	8,57%	9,48%	12,22%
Onbekend	1,06%	0,83%	0,65%	1,62%	0,67%
Totaal aantal	**2.911**	**2.888**	**2.905**	**3.028**	**3.135**
Nationaliteit	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
België	91,48%	89,85%	89,67%	87,45%	88,29%
EU	3,40%	4,12%	3,61%	4,16%	4,27%
Niet-EU	3,98%	4,67%	4,44%	3,90%	5,04%
Onbekend	1,13%	1,35%	2,27%	4,49%	2,39%
Totaal aantal	**2.911**	**2.888**	**2.905**	**3.028**	**3.135**
Domicilie	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
België	97,32%	96,40%	96,97%	95,77%	96,40%
Vlaanderen	*95,47%*	*94,01%*	*94,56%*	*93,30%*	*94,29%*
Wallonië	*0,58%*	*0,69%*	*0,69%*	*0,79%*	*0,89%*
Brussel	*1,27%*	*1,70%*	*1,72%*	*1,68%*	*1,21%*
EU	0,62%	1,14%	1,00%	0,89%	0,77%
Niet-EU	0,00%	0,07%	0,24%	0,26%	0,13%
Onbekend	1,13%	1,25%	1,03%	1,16%	1,12%
Geen domicilie	0,93%	1,14%	0,76%	1,92%	1,59%
Totaal aantal	**2.911**	**2.888**	**2.905**	**3.028**	**3.135**

2.5 PROCEDUREVARIABELEN

2.5.1 Start van de procedure

Een beslissing tot gedwongen opname kan genomen worden door de vrede- of jeugdrechter, of door de procureur des Konings. Wil een vrager een gewone procedure starten, dan dient die bij de rechter een verzoekschrift in, begeleid door een medisch verslag. Indien de opname echter spoedeisend van aard is, verloopt de procedure via de procureur des Konings. Ook dan hoort men een verzoek en medisch verslag in te dienen, maar dit keer moet de dringendheid van de kwestie aangetoond kunnen worden. De procureur neemt in dit geval binnen de 24 uur een beslissing, brengt de vrede- of jeugdrechter op de hoogte, die dan uiteindelijk binnen de 10 dagen de vervolgbeslissing ten gronde neemt.

Tabel 9 en Grafiek 4: Soort procedure (spoed of gewoon), en soort gerecht waar de procedure gestart wordt – 2009-2013.

	Soort gerecht			
Soort procedure	Jeugd-rechtbank #	Vrede-gerecht #	Totaal #	% soort procedure
Gewone procedure				
2009	1	462	**463**	15,91%
2010	1	414	**415**	14,37%
2011	2	442	**444**	15,28%
2012	0	452	**452**	14,93%
2013	4	422	**426**	13,59%
Spoedprocedure				
2009	99	2.349	**2.448**	84,09%
2010	105	2.368	**2.473**	85,63%
2011	86	2.375	**2.461**	84,72%
2012	94	2.482	**2.576**	85,07%
2013	112	2.597	**2.709**	86,41%
Totaal				
2009	**100**	**2.811**	**2.911**	
2010	**106**	**2.782**	**2.888**	
2011	**88**	**2.817**	**2.905**	
2012	**94**	**2.934**	**3.028**	
2013	**116**	**3.019**	**3.135**	
% soort gerecht				
2009	3,44%	96,56%		
2010	3,67%	96,33%		
2011	3,03%	96,97%		
2012	3,10%	96,90%		
2013	3,70%	96,30%		

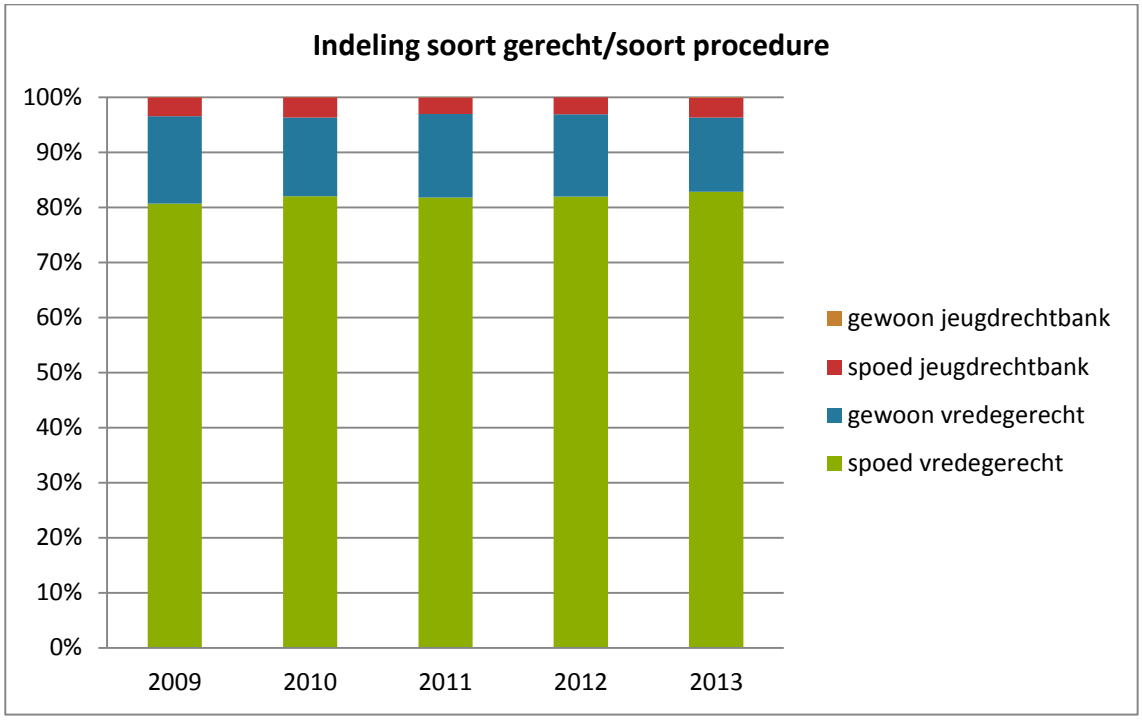
Indeling soort gerecht/soort procedure
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
2009
2010
2011
2012
2013
gewoon jeugdrechtbank
spoed jeugdrechtbank
gewoon vredegerecht
spoed vredegerecht

2.5.2 Tijdstip

Hierbij bekijken we het tijdstip waarop de procedure start (en dus niet het moment waarop de gedwongen opname effectief gerealiseerd wordt).

Tabel 10 en Grafiek 5: Indeling naar dag van de week – vergelijking 2009-2013

Dag van de week (procedure)	2009	2010	2011	2012	2013
maandag	16,11%	16,00%	14,32%	15,29%	15,22%
dinsdag	15,94%	14,96%	16,32%	15,98%	16,91%
woensdag	17,59%	16,69%	17,28%	15,95%	16,14%
donderdag	15,73%	16,03%	17,62%	16,31%	17,10%
vrijdag	20,03%	20,15%	19,10%	20,18%	18,72%
zaterdag	8,11%	8,66%	8,54%	8,65%	8,68%
zondag	6,49%	7,51%	6,82%	7,63%	7,24%
Totaal aantal	**2.911**	**2.888**	**2.905**	**3.028**	**3.135**

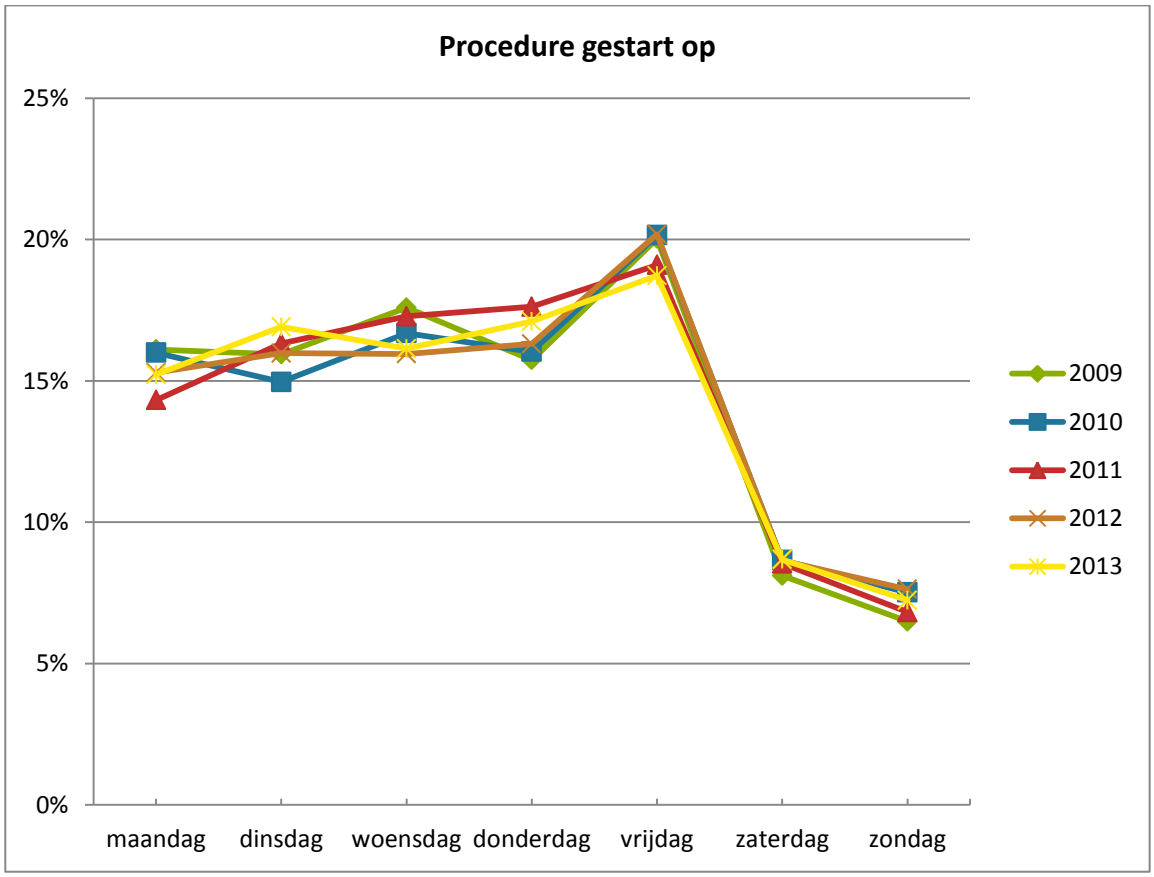

Tabel 11 en Grafiek 6: Indeling naar dag van de week en soort procedure – vergelijking 2009-2013

Dag van de week (procedure)	Spoed					Gewoon				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
maandag	16,30%	16,13%	14,95%	16,07%	15,47%	15,12%	15,18%	10,81%	10,84%	13,62%
dinsdag	15,93%	15,08%	15,85%	15,57%	17,02%	15,98%	14,22%	18,92%	18,36%	16,20%
woensdag	16,87%	16,09%	16,38%	15,33%	15,25%	21,38%	20,24%	22,30%	19,47%	21,83%
donderdag	14,91%	15,89%	16,94%	15,45%	16,32%	20,09%	16,87%	21,40%	21,24%	22,07%
vrijdag	18,79%	18,20%	18,00%	18,79%	17,68%	26,57%	31,81%	25,23%	28,10%	25,35%
zaterdag	9,48%	9,87%	9,87%	9,90%	9,93%	0,86%	1,45%	1,13%	1,55%	0,70%
zondag	7,72%	8,73%	8,00%	8,89%	8,34%	0,00%	0,24%	0,23%	0,44%	0,23%
Totaal aantal	**2.448**	**2.473**	**2.461**	**2.576**	**2.709**	**463**	**415**	**444**	**452**	**426**

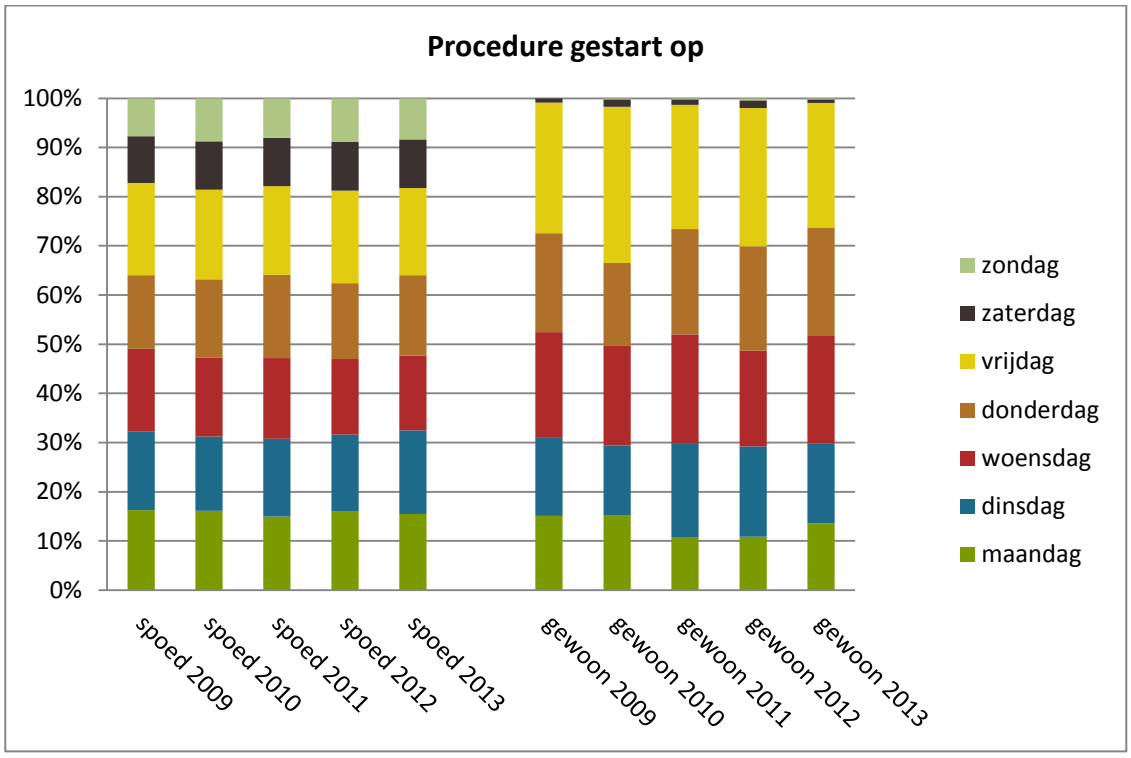

2.5.3 Plaats waar de patiënt zich bevindt

Grafiek 7 en Tabel 12: Plaats waar de patiënt zich bevindt op het ogenblik dat de procedure voor gedwongen opname van start gaat – vergelijking 2009-2013

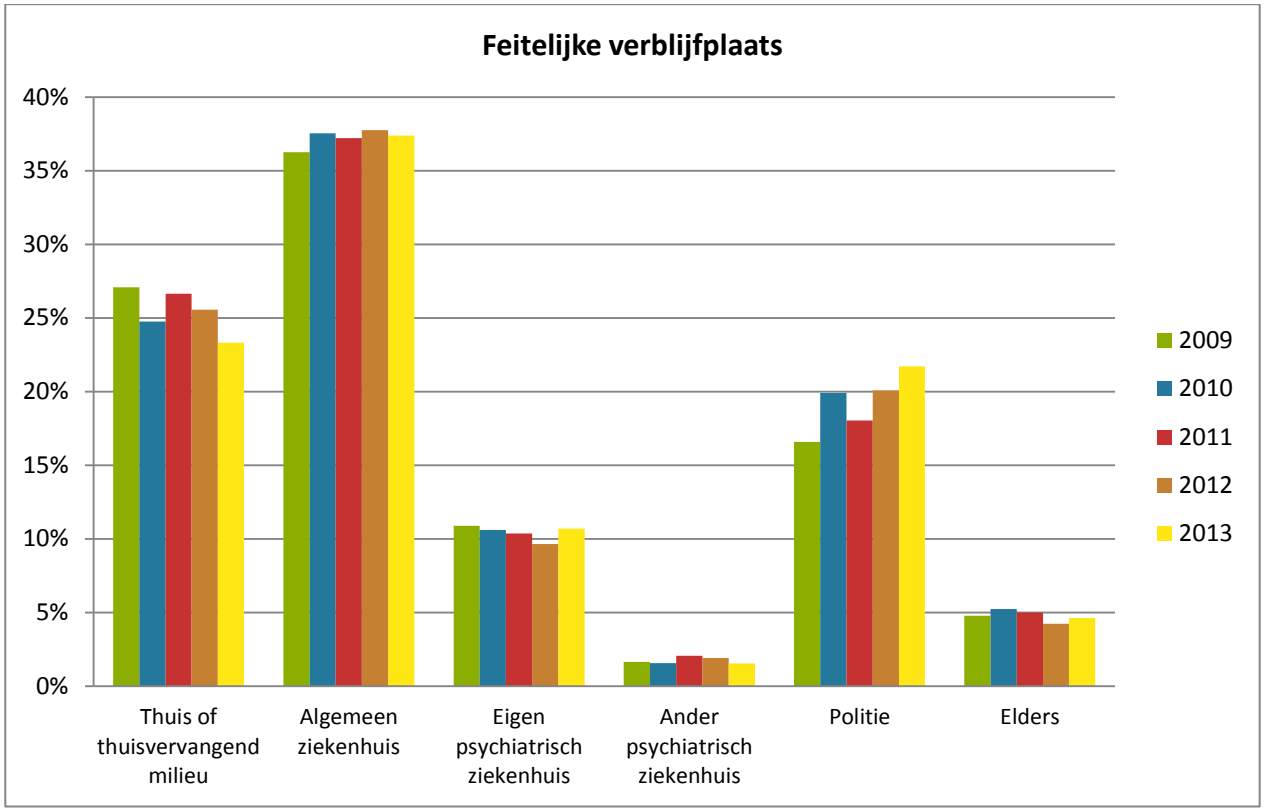

Feitelijke verblijfplaats	2009	2010	2011	2012	2013
Thuis of thuisvervangend milieu	27,07%	24,76%	26,64%	25,56%	23,32%
Algemeen ziekenhuis	11,68%	12,33%	11,08%	12,65%	9,86%
Algemeen ziekenhuis - spoed	20,51%	20,15%	19,21%	19,62%	21,24%
Algemeen ziekenhuis - niet-spoed	4,05%	5,06%	6,92%	5,48%	6,28%
Eigen psychiatrisch ziekenhuis	10,89%	10,60%	10,36%	9,64%	10,69%
Ander psychiatrisch ziekenhuis	1,65%	1,56%	2,07%	1,92%	1,53%
Politie	16,59%	19,91%	18,04%	20,08%	21,72%
Elders	4,77%	5,23%	4,99%	4,23%	4,63%
Onbekend	2,78%	0,42%	0,69%	0,83%	0,73%
Totaal aantal	**2.911**	**2.888**	**2.905**	**3.028**	**3.135**

Grafiek 8a en b, Tabel 13: Plaats waar de patiënt zich bevindt op het ogenblik dat de procedure voor gedwongen opname van start gaat, opsplitsing naar soort procedure – vergelijking 2009-2013

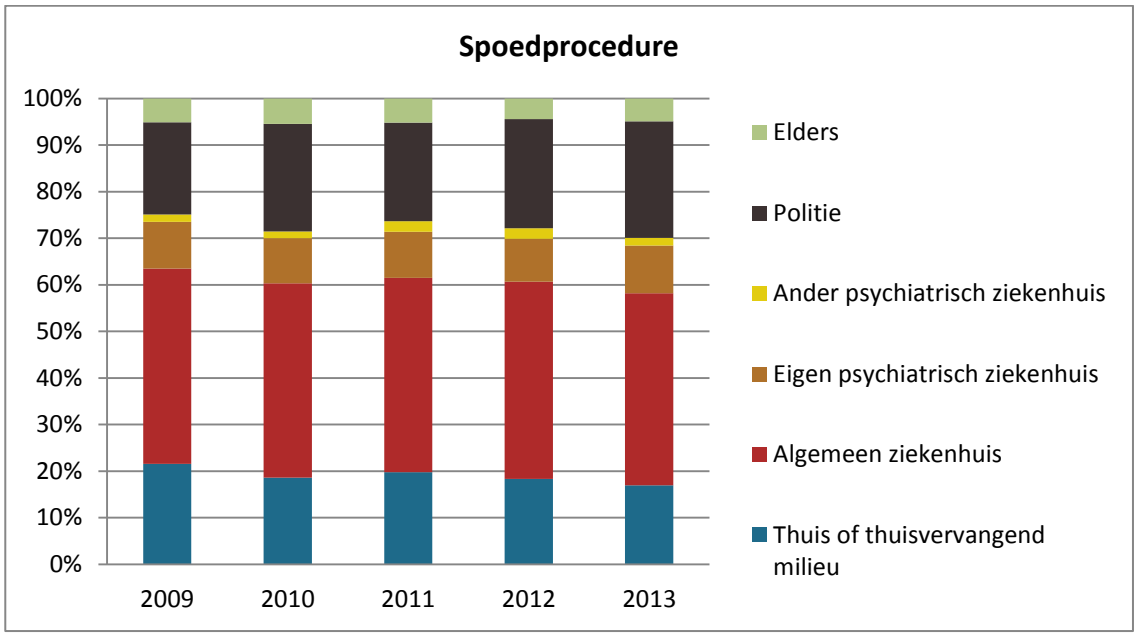

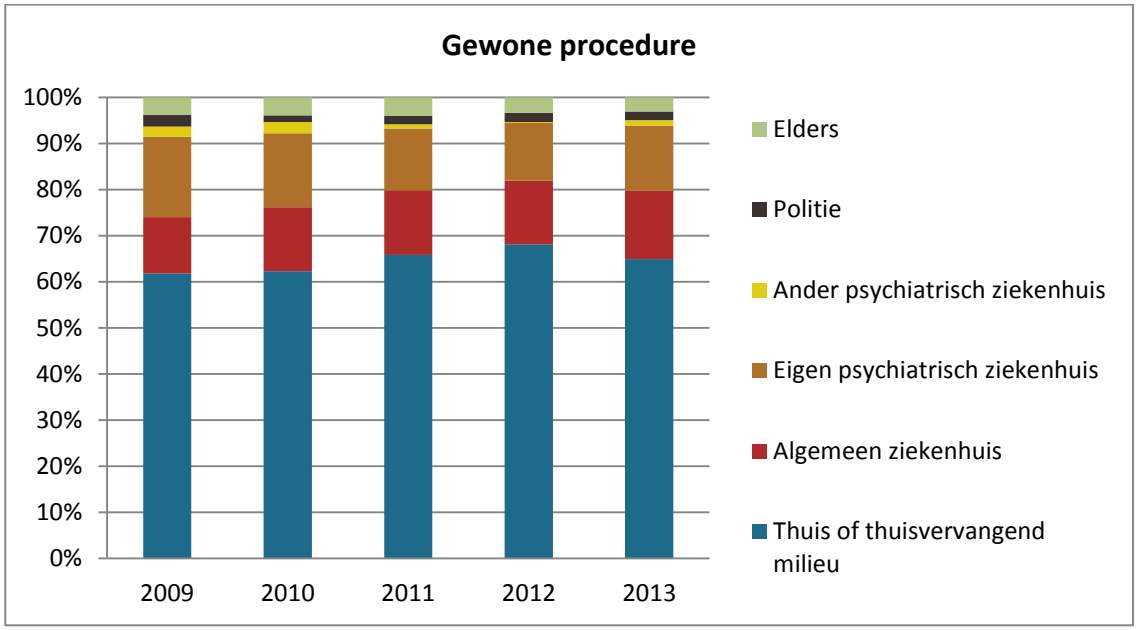

Feitelijke verblijfplaats					
Spoed	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Thuis of thuisvervangend milieu	21,04%	18,56%	19,63%	18,17%	16,80%
Algemeen ziekenhuis	12,79%	13,47%	12,43%	14,36%	10,85%
Algemeen ziekenhuis - spoed	24,35%	23,33%	22,47%	22,79%	24,51%
Algemeen ziekenhuis - niet-spoed	3,76%	4,73%	6,50%	4,81%	5,57%
Eigen psychiatrisch ziekenhuis	9,80%	9,70%	9,83%	9,16%	10,15%
Ander psychiatrisch ziekenhuis	1,55%	1,42%	2,28%	2,21%	1,59%
Politie	19,28%	23,01%	20,97%	23,25%	24,84%
Elders	4,98%	5,46%	5,16%	4,39%	4,87%
Onbekend	2,45%	0,32%	0,73%	0,85%	0,81%
Totaal aantal	**2.448**	**2.473**	**2.461**	**2.576**	**2.709**
Gewoon	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Thuis of thuisvervangend milieu	58,96%	61,69%	65,54%	67,70%	64,79%
Algemeen ziekenhuis	5,83%	5,54%	3,60%	2,88%	3,52%
Algemeen ziekenhuis - spoed	0,22%	1,20%	1,13%	1,55%	0,47%
Algemeen ziekenhuis - niet-spoed	5,62%	6,99%	9,23%	9,29%	10,80%
Eigen psychiatrisch ziekenhuis	16,63%	15,90%	13,29%	12,39%	14,08%
Ander psychiatrisch ziekenhuis	2,16%	2,41%	0,90%	0,22%	1,17%
Politie	2,38%	1,45%	1,80%	1,99%	1,88%
Elders	3,67%	3,86%	4,05%	3,32%	3,05%
Onbekend	4,54%	0,96%	0,45%	0,66%	0,23%
Totaal aantal	**463**	**415**	**444**	**452**	**426**

2.5.4 Bijstand

Tabel 14: Vertrouwenspersoon, wettelijk vertegenwoordiger en raadsman – vergelijking 2009-2013

Bijstand		**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Vertrouwenspersoon	ja	6,49%	7,93%	6,20%	6,67%	6,99%
	neen	74,72%	89,68%	92,32%	92,17%	92,95%
	onbekend	18,79%	2,39%	1,48%	1,16%	0,06%
	Totaal aantal	***2.911***	***2.888***	***2.905***	***3.028***	***3.135***
Wettelijk vertegenwoordiger	ja	8,52%	7,34%	4,68%	3,57%	2,46%
	neen	70,87%	90,65%	94,15%	95,31%	97,48%
	onbekend	20,61%	2,01%	1,17%	1,12%	0,06%
	Totaal aantal	***2.911***	***2.888***	***2.905***	***3.028***	***3.135***
Raadsman	ambtswege	61,35%	68,94%	69,33%	67,21%	97,93%
	eigen keuze	2,92%	2,46%	2,07%	1,85%	1,91%
	onbekend	35,73%	28,60%	28,61%	30,94%	0,16%
	Totaal aantal	***2.911***	***2.888***	***2.905***	***3.028***	***3.135***

2.5.5 Reden van opname

2.5.5.1 Geslacht en diagnose

Tabel 15 en Grafiek 9: Diagnosegroepen per geslacht – 2009-2013

Noot: Het weergegeven percentage is hier steeds het percentage ten opzichte van het totale aantal mannen of vrouwen. Hierbij komen we telkens tot 1 diagnose per as. Ontbreekt er een diagnose voor 1A, dan is deze te vinden bij 1B. Ontbreekt de diagnose voor 1B, dan is deze te vinden bij 1C. Hetzelfde is van toepassing voor 2A en 2B.

Diagnosegroepen (bij opname)	Geslacht Man 2009	2010	2011	2012	2013	Vrouw 2009	2010	2011	2012	2013
Hoofddiagnose = As 1	**83,63%**	**88,15%**	**90,77%**	**93,10%**	**93,47%**	**77,30%**	**83,44%**	**84,57%**	**89,86%**	**89,56%**
Bipolair	5,04%	5,08%	5,10%	5,20%	5,16%	6,57%	9,46%	7,71%	8,39%	8,02%
Dementie	2,28%	1,80%	2,01%	2,07%	2,28%	2,63%	2,74%	2,63%	2,88%	1,98%
Eetstoornissen	0,22%	0,00%	0,05%	0,11%	0,10%	0,75%	0,57%	0,47%	1,05%	0,35%
Gedrags-/impulscontrolestoornissen	4,17%	3,66%	3,20%	3,34%	2,94%	1,59%	1,61%	1,98%	2,97%	1,47%
Middelengerelateerde stoornissen	27,32%	28,29%	29,80%	29,83%	31,63%	19,23%	17,79%	19,76%	19,32%	19,84%
Neurotische/ angststoornissen	0,76%	0,27%	0,60%	0,74%	0,40%	1,13%	0,95%	1,41%	1,57%	1,04%
Psychoorganisch	1,41%	1,91%	0,87%	1,33%	1,16%	0,66%	1,51%	0,66%	1,05%	0,86%
Psychose/schizofrenie	27,43%	28,51%	31,32%	31,21%	31,33%	25,98%	28,95%	26,62%	29,55%	27,87%
Relatie/aanpassings-/posttraumatische stressstoornis	6,07%	7,21%	9,07%	9,66%	9,41%	9,47%	9,08%	11,76%	11,19%	12,60%
Seksuele stoornis/genderidentiteit	0,11%	0,16%	0,05%	0,11%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,09%	0,09%
Stemmingsstoornissen	5,26%	6,77%	4,78%	5,57%	4,50%	8,07%	9,56%	9,22%	9,27%	11,39%
Stoornis kinderjaren	2,33%	2,73%	2,55%	2,49%	2,43%	0,84%	0,38%	1,13%	1,05%	1,29%
Andere	0,11%	0,11%	0,00%	0,16%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,35%	0,00%
Geen diagnose of uitgesteld	1,14%	1,64%	1,19%	1,11%	1,92%	0,38%	0,85%	1,03%	1,14%	2,67%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,16%	0,16%	0,15%	0,00%	0,00%	0,19%	0,00%	0,09%
Hoofddiagnose = As 2	**6,45%**	**6,28%**	**5,70%**	**5,89%**	**6,02%**	**13,41%**	**11,64%**	**12,32%**	**9,79%**	**9,92%**
Cluster A persoonlijkheidsstoornis	0,87%	0,66%	0,60%	0,37%	0,35%	0,56%	0,28%	0,47%	0,44%	0,26%
Cluster B persoonlijkheidsstoornis	2,93%	2,79%	2,17%	2,34%	1,92%	9,29%	8,14%	8,37%	6,03%	5,61%
Cluster C persoonlijkheidsstoornis	0,11%	0,00%	0,16%	0,16%	0,05%	0,47%	0,00%	0,09%	0,00%	0,09%

Persoonlijkheidsstoornis nao	0,87%	1,47%	1,14%	1,59%	1,67%	1,78%	1,51%	1,98%	2,01%	1,04%
Mentale handicap	0,87%	0,76%	1,03%	0,90%	0,91%	0,84%	1,51%	1,13%	1,14%	1,12%
										0,00%
Geen diagnose of uitgesteld	0,81%	0,60%	0,60%	0,53%	1,11%	0,47%	0,19%	0,28%	0,17%	1,81%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Hoofddiagnose = As 3*	**0,38%**	**0,27%**	**0,33%**	**0,32%**	**0,25%**	**0,19%**	**0,38%**	**0,09%**	**0,00%**	**0,09%**
Hoofddiagnose = Niet te bepalen	**0,27%**	**0,27%**	**0,33%**	**0,21%**	**0,10%**	**0,09%**	**0,66%**	**0,09%**	**0,09%**	**0,00%**
Hoofddiagnose = Onbekend	**9,27%**	**5,02%**	**2,88%**	**0,48%**	**0,15%**	**9,01%**	**3,88%**	**2,92%**	**0,26%**	**0,43%**
Totaal aantal	**1.845**	**1.831**	**1.842**	**1.884**	**1.976**	**1.066**	**1.057**	**1.063**	**1.144**	**1.159**
Top 5	**71,11%**	**75,86%**	**80,08%**	**81,48%**	**82,03%**	**72,05%**	**74,83%**	**75,73%**	**77,71%**	**79,72%**

*het kan zijn dat er hier wel een diagnose is op as 1 of 2, maar die wordt dan buiten beschouwing gelaten

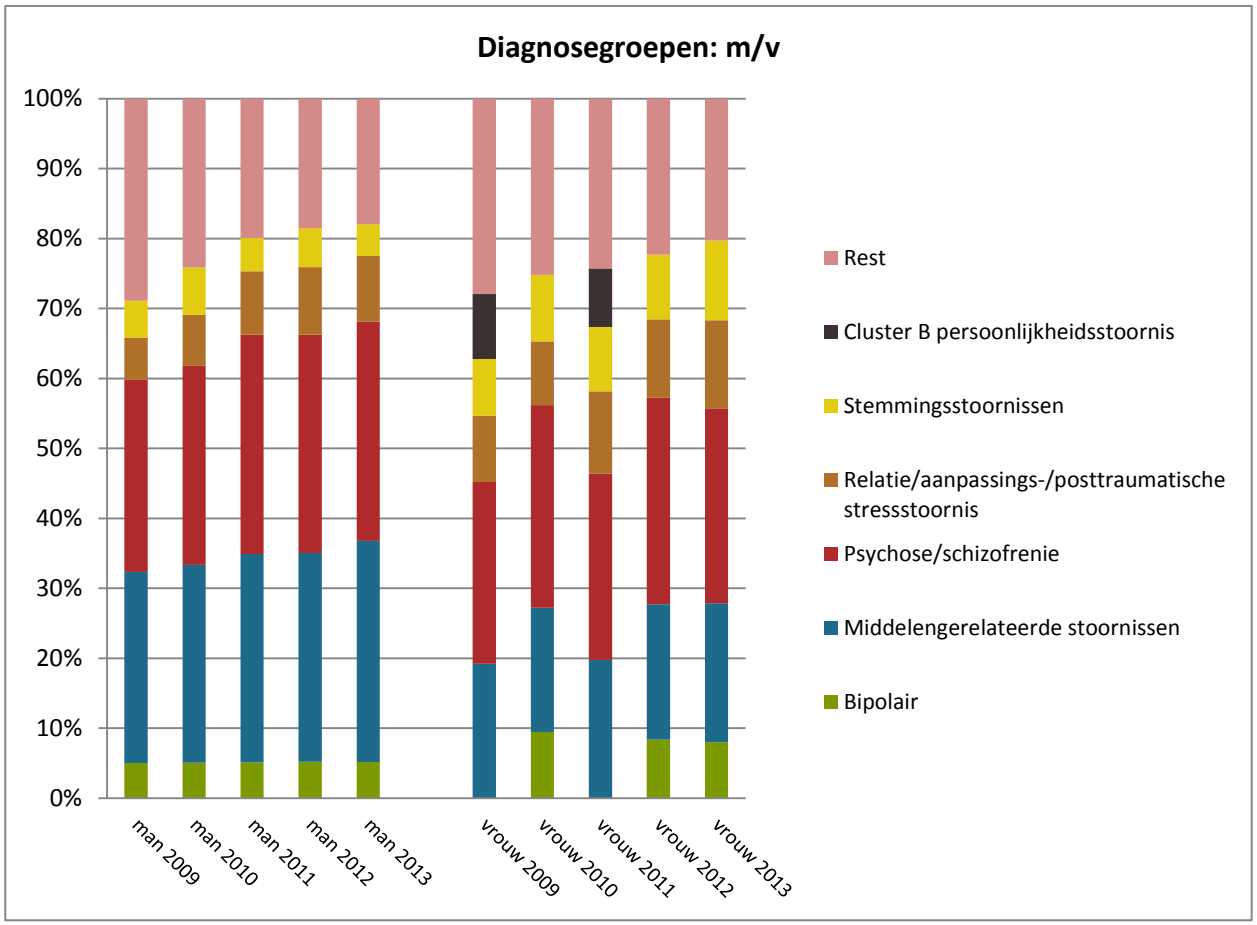

2.5.5.2 Procedure en diagnose

Tabel 16 en Grafiek 10: Diagnosegroepen, zowel via een spoed- als via een gewone procedure, voor 2009-2013

Noot: Het weergegeven percentage is het percentage t.o.v. het totaal per soort procedure. Per as is er telkens één diagnose.

Diagnosegroepen (bij opname)	Procedure Spoed					Gewoon				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Hoofddiagnose = As 1	**80,51%**	**86,21%**	**88,58%**	**91,65%**	**91,95%**	**85,53%**	**87,71%**	**88,06%**	**93,14%**	**92,49%**
Bipolair	6,13%	6,83%	6,62%	7,03%	6,53%	2,81%	5,78%	2,93%	2,88%	4,23%
Dementie	1,84%	1,78%	1,79%	2,06%	1,59%	5,40%	4,34%	4,73%	4,20%	5,87%
Eetstoornissen	0,33%	0,16%	0,24%	0,47%	0,15%	0,86%	0,48%	0,00%	0,44%	0,47%
Gedrags-/impulscontrolestoornissen	3,27%	3,23%	3,09%	3,45%	2,62%	3,02%	0,96%	0,90%	1,77%	0,94%
Middelengerelateerde stoornissen	22,34%	22,48%	23,69%	22,86%	25,03%	34,99%	36,14%	39,64%	42,92%	41,55%
Neurotische/ angststoornissen	0,98%	0,49%	0,89%	1,13%	0,59%	0,43%	0,72%	0,90%	0,66%	0,94%
Psychoorganisch	1,18%	1,78%	0,73%	1,36%	1,11%	0,86%	1,69%	1,13%	0,44%	0,70%
Psychose/schizofrenie	26,35%	28,95%	29,95%	31,06%	31,34%	29,81%	26,99%	27,70%	27,88%	21,83%
Relatie/aanpassings-/posttraumatische stressstoornis	8,21%	8,86%	11,17%	10,99%	11,18%	2,59%	2,17%	3,83%	5,97%	6,81%
Seksuele stoornis/genderidentiteit	0,08%	0,08%	0,04%	0,08%	0,04%	0,00%	0,24%	0,00%	0,22%	0,00%
Stemmingsstoornissen	6,99%	8,33%	7,15%	7,73%	7,38%	2,59%	4,58%	2,25%	2,65%	4,93%
Stoornis kinderjaren	1,80%	1,78%	2,07%	2,02%	1,99%	1,73%	2,41%	1,80%	1,55%	2,11%
Andere	0,08%	0,08%	0,00%	0,27%	0,04%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Geen diagnose of uitgesteld	0,94%	1,37%	1,02%	1,05%	2,25%	0,43%	1,20%	1,80%	1,55%	1,88%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,12%	0,12%	0,11%	0,00%	0,00%	0,45%	0,00%	0,23%
Hoofddiagnose = As 2	**9,68%**	**8,73%**	**8,45%**	**7,61%**	**7,64%**	**5,40%**	**5,30%**	**6,31%**	**5,97%**	**6,34%**
Cluster A persoonlijkheidsstoornis	0,69%	0,57%	0,41%	0,35%	0,22%	1,08%	0,24%	1,35%	0,66%	0,94%
Cluster B persoonlijkheidsstoornis	5,88%	5,14%	4,92%	4,00%	3,58%	1,94%	2,41%	1,80%	2,21%	1,41%
Cluster C persoonlijkheidsstoornis	0,29%	0,00%	0,12%	0,08%	0,07%	0,00%	0,00%	0,23%	0,22%	0,00%
Persoonlijkheidsstoornis nao	1,35%	1,58%	1,50%	1,90%	1,59%	0,43%	0,96%	1,13%	0,88%	0,47%
Mentale handicap	0,74%	1,01%	1,02%	0,89%	0,85%	1,51%	1,20%	1,35%	1,55%	1,88%

Geen diagnose of uitgesteld	0,74%	0,44%	0,49%	0,39%	1,33%	0,43%	0,48%	0,45%	0,44%	1,64%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Hoofddiagnose = As 3*	**0,33%**	**0,28%**	**0,20%**	**0,16%**	**0,18%**	**0,22%**	**0,48%**	**0,45%**	**0,44%**	**0,23%**
Hoofddiagnose = Niet te bepalen	**0,25%**	**0,49%**	**0,24%**	**0,16%**	**0,04%**	**0,00%**	**0,00%**	**0,23%**	**0,22%**	**0,23%**
Hoofddiagnose = Onbekend	**9,23%**	**4,29%**	**2,52%**	**0,43%**	**0,18%**	**8,86%**	**6,51%**	**4,95%**	**0,22%**	**0,70%**
Totaal aantal	**2.448**	**2.473**	**2.461**	**2.576**	**2.709**	**463**	**415**	**444**	**452**	**426**
Top 5	**70,02%**	**75,45%**	**78,59%**	**79,66%**	**81,47%**	**76,03%**	**77,83%**	**78,83%**	**83,85%**	**80,99%**

*het kan zijn dat er hier wel een diagnose is op as 1 of 2, maar die wordt dan buiten beschouwing gelaten

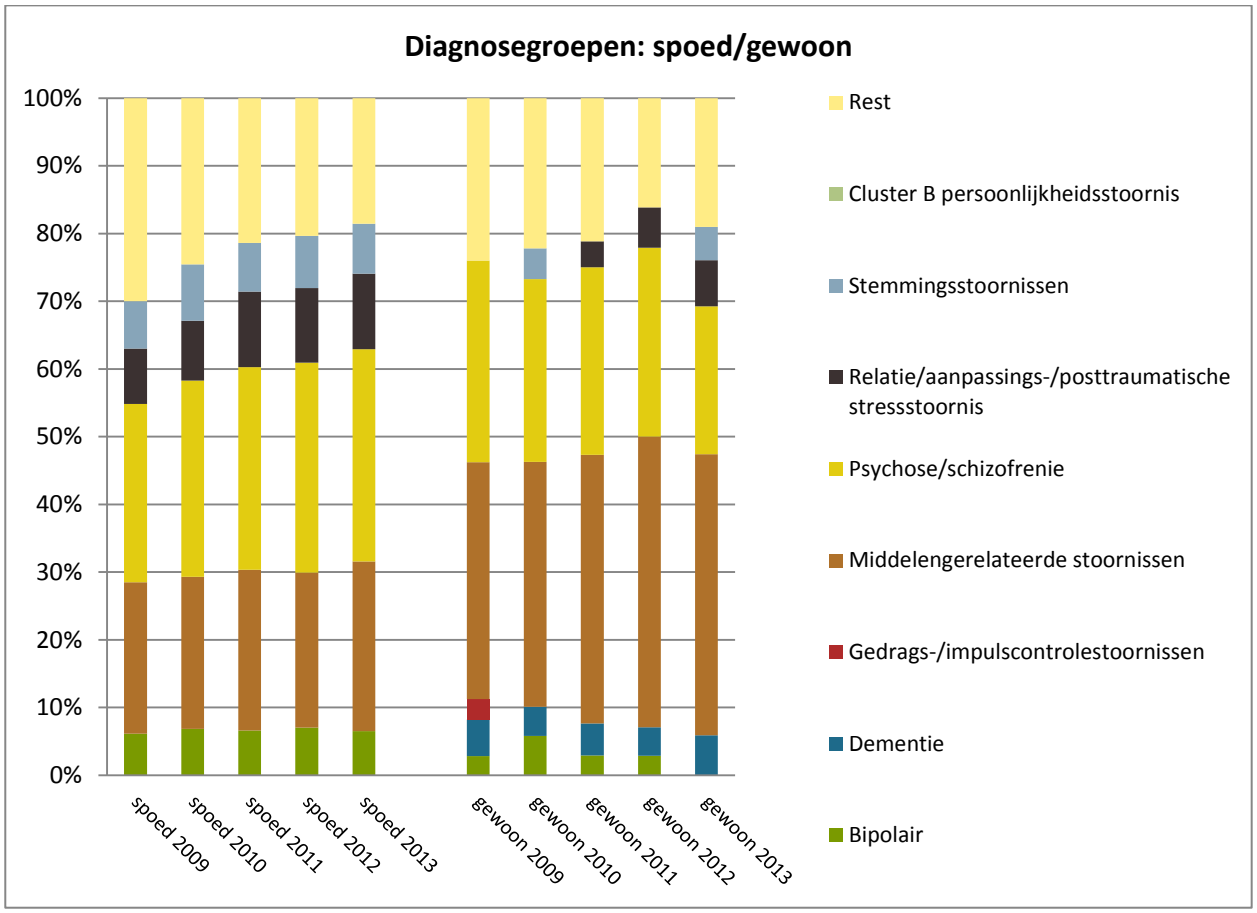

2.5.5.3 Gerecht en diagnose

Tabel 17 en Grafiek 11: Diagnoses tot gedwongen opname per gerecht, voor 2009-2013

Noot: Het vermelde percentage staat hier voor het percentage t.o.v. het totaal per soort gerecht. Ook hier is het opnieuw zo dat er telkens één diagnose per as is.

Diagnosegroepen (bij opname)	Gerecht Jeugdrechtbank					Vredegerecht				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Hoofddiagnose = As 1	**85,00%**	**85,85%**	**93,18%**	**89,36%**	**93,97%**	**81,18%**	**86,45%**	**88,36%**	**91,96%**	**91,95%**
Bipolair	0,00%	0,94%	0,00%	0,00%	0,00%	5,80%	6,90%	6,25%	6,61%	6,46%
Dementie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,49%	2,23%	2,31%	2,45%	2,25%
Eetstoornissen	0,00%	0,94%	0,00%	2,13%	0,86%	0,43%	0,18%	0,21%	0,41%	0,17%
Gedrags-/impulscontrolestoornissen	17,00%	24,53%	26,14%	18,09%	11,21%	2,74%	2,08%	2,02%	2,73%	2,05%
Middelengerelateerde stoornissen	7,00%	9,43%	3,41%	8,51%	4,31%	24,97%	25,02%	26,84%	26,41%	28,16%
Neurotische/ angststoornissen	4,00%	0,94%	1,14%	1,06%	1,72%	0,78%	0,50%	0,89%	1,06%	0,60%
Psychoorganisch	0,00%	1,89%	0,00%	0,00%	0,00%	1,17%	1,76%	0,82%	1,26%	1,09%
Psychose/schizofrenie	8,00%	3,77%	12,50%	8,51%	9,48%	27,57%	29,62%	30,14%	31,29%	30,84%
Relatie/aanpassings-/posttraumatische stressstoornis	14,00%	21,70%	25,00%	23,40%	31,03%	7,08%	7,37%	9,58%	9,82%	9,80%
Seksuele stoornis/genderidentiteit	0,00%	0,94%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%	0,07%	0,04%	0,10%	0,03%
Stemmingsstoornissen	15,00%	5,66%	6,82%	6,38%	7,76%	5,98%	7,87%	6,39%	6,99%	7,02%
Stoornis kinderjaren	20,00%	12,26%	15,91%	19,15%	20,69%	1,14%	1,47%	1,60%	1,40%	1,29%
Andere	0,00%	0,00%	0,00%	1,06%	0,00%	0,07%	0,07%	0,00%	0,20%	0,03%
Geen diagnose of uitgesteld	0,00%	2,83%	2,27%	1,06%	6,90%	0,89%	1,29%	1,10%	1,12%	2,02%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,18%	0,10%	0,13%
Hoofddiagnose = As 2	**15,00%**	**7,55%**	**3,41%**	**8,51%**	**6,03%**	**8,79%**	**8,27%**	**8,27%**	**7,33%**	**7,52%**
Cluster A persoonlijkheidsstoornis	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,78%	0,54%	0,57%	0,41%	0,33%
Cluster B persoonlijkheidsstoornis	8,00%	4,72%	2,27%	3,19%	0,86%	5,16%	4,74%	4,51%	3,75%	3,38%
Cluster C persoonlijkheidsstoornis	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,25%	0,00%	0,14%	0,10%	0,07%
Persoonlijkheidsstoornis nao	6,00%	0,94%	0,00%	4,26%	2,59%	1,03%	1,51%	1,49%	1,67%	1,39%
Mentale handicap	1,00%	0,94%	1,14%	1,06%	0,00%	0,85%	1,04%	1,06%	0,99%	1,03%

Geen diagnose of uitgesteld	0,00%	0,94%	0,00%	0,00%	2,59%	0,71%	0,43%	0,50%	0,41%	1,32%
Onbekend	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Hoofddiagnose = As 3*	**0,00%**	**0,00%**	**0,00%**	**0,00%**	**0,00%**	**0,32%**	**0,32%**	**0,25%**	**0,20%**	**0,20%**
Hoofddiagnose = Niet te bepalen	**0,00%**	**1,89%**	**1,14%**	**0,00%**	**0,00%**	**0,21%**	**0,36%**	**0,21%**	**0,17%**	**0,07%**
Hoofddiagnose = Onbekend	**0,00%**	**4,72%**	**2,27%**	**2,13%**	**0,00%**	**9,50%**	**4,60%**	**2,91%**	**0,34%**	**0,26%**
Totaal aantal	**100**	**106**	**88**	**94**	**116**	**2.811**	**2.782**	**2.817**	**2.934**	**3.019**
Top 5	**82,00%**	**73,58%**	**86,36%**	**77,66%**	**80,17%**	**71,40%**	**76,78%**	**79,20%**	**81,12%**	**82,28%**

*het kan zijn dat er hier wel een diagnose is op as 1 of 2, maar die wordt dan buiten beschouwing gelaten

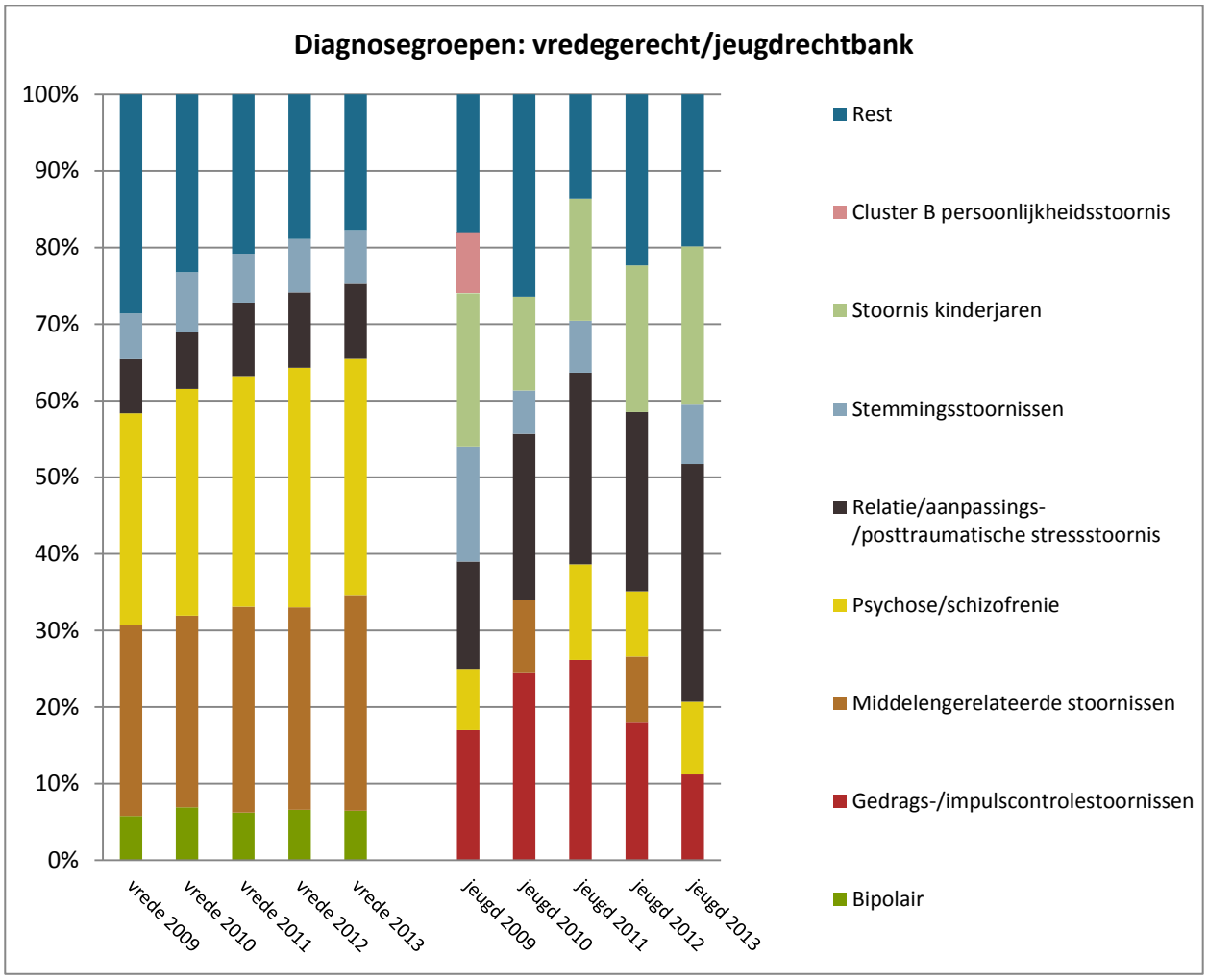

2.5.5.4 Gevaarcriteria

De gehanteerde gevaarcriteria zijn afkomstig van de Nederlandse benadering. Daar moeten deze criteria systematisch beoordeeld moeten worden bij een inbewaringsmaatregel (een dringende gedwongen opname).

Tabel 18 en Grafieken 12a en 12b : Gevaarcriteria per soort gerecht – 2009-2013

Noot: Combinaties van criteria zijn mogelijk. Het percentage is berekend op basis van het totaal per soort gerecht.

Gevaarcriteria		Gerecht					
		Jeugdrechtbank		Vredegerecht		Totaal	
		#	%	#	%	#	%
Eigen gezondheid	2009	63	63,00%	2.348	83,53%	2.411	82,82%
	2010	73	68,87%	2.316	83,25%	2.389	82,72%
	2011	54	61,36%	2.386	84,70%	2.440	83,99%
	2012	59	62,77%	2.503	85,31%	2.562	84,61%
	2013	73	62,93%	2.623	86,88%	2.696	86,00%
Eigen veiligheid	2009	76	76,00%	2.222	79,05%	2.298	78,94%
	2010	70	66,04%	2.115	76,02%	2.185	75,66%
	2011	69	78,41%	2.130	75,61%	2.199	75,70%
	2012	65	69,15%	2.244	76,48%	2.309	76,25%
	2013	95	81,90%	2.423	80,26%	2.518	80,32%
Andere gezondheid/leven	2009	29	29,00%	1.008	35,86%	1.037	35,62%
	2010	28	26,42%	900	32,35%	928	32,13%
	2011	24	27,27%	883	31,35%	907	31,22%
	2012	31	32,98%	1.046	35,65%	1.077	35,57%
	2013	37	31,90%	974	32,26%	1.011	32,25%
Andere integriteit	2009	53	53,00%	1.328	47,24%	1.381	47,44%
	2010	46	43,40%	1.315	47,27%	1.361	47,13%
	2011	42	47,73%	1.336	47,43%	1.378	47,44%
	2012	40	42,55%	1.543	52,59%	1.583	52,28%
	2013	64	55,17%	1.566	51,87%	1.630	51,99%
Onbekend	2009	1	1,00%	44	1,57%	45	1,55%
	2010	0	0,00%	30	1,08%	30	1,04%
	2011	0	0,00%	7	0,25%	7	0,24%
	2012	6	6,38%	34	1,16%	40	1,32%
	2013	0	0,00%	8	0,26%	8	0,26%

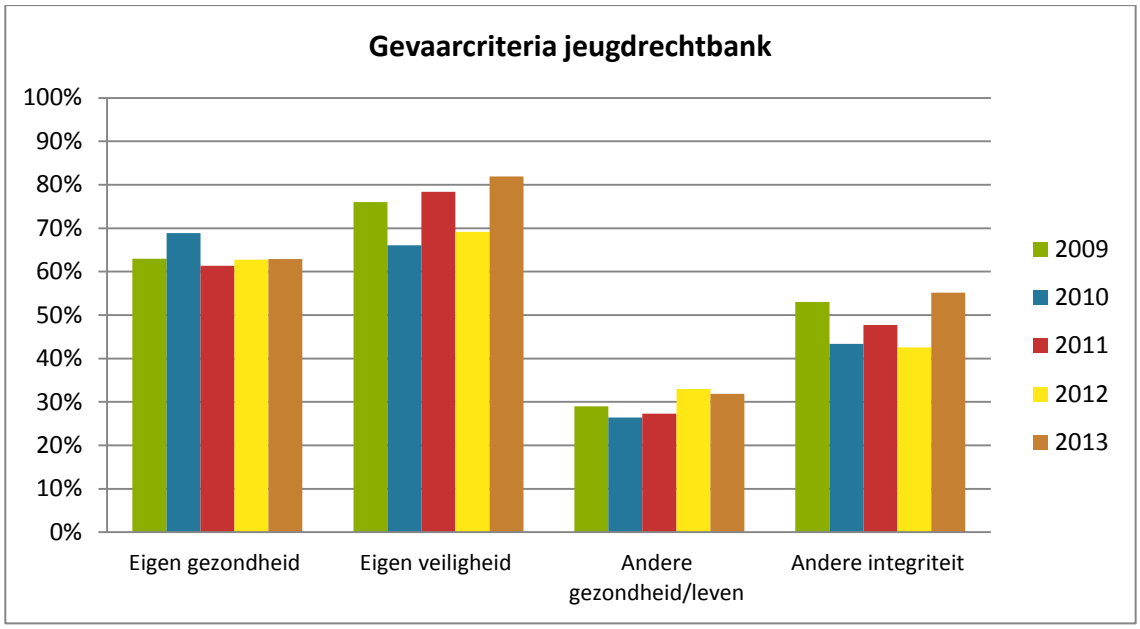
Gevaarcriteria jeugdrechtbank
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
Eigen gezondheid
Eigen veiligheid
Andere gezondheid/leven
Andere integriteit
2009
2010
2011
2012
2013

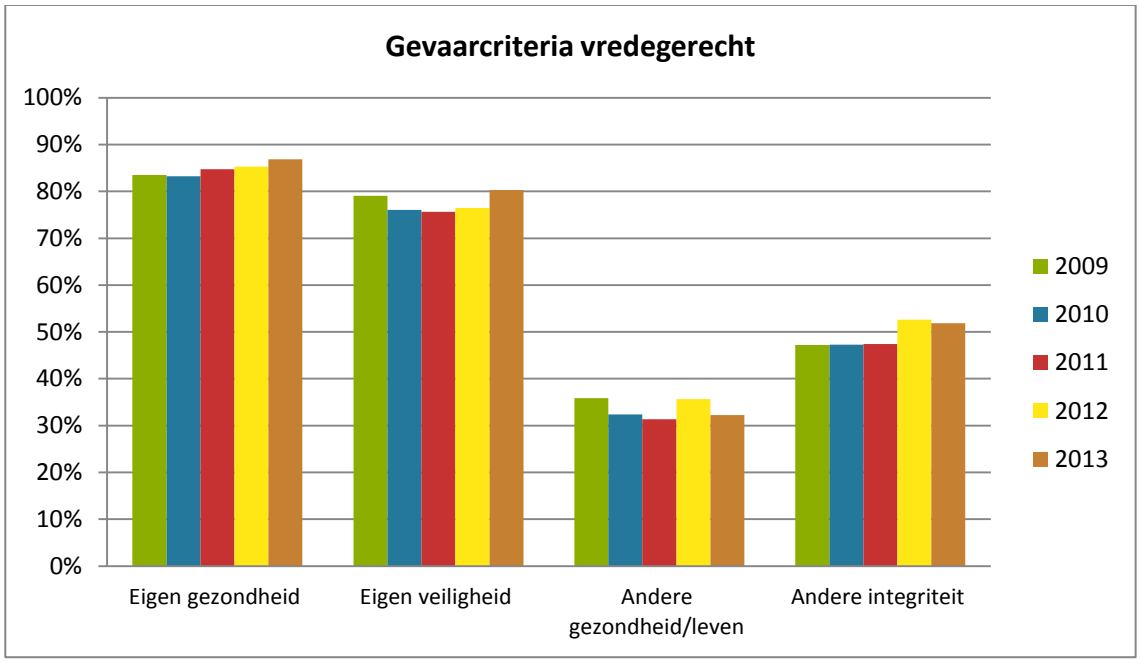
Gevaarcriteria vredegerecht
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
Eigen gezondheid
Eigen veiligheid
Andere gezondheid/leven
Andere integriteit
2009
2010
2011
2012
2013

Tabel 19 en Grafieken 13a en 13b: Belangrijkste gevaarcriterium per soort gerecht –2009-2013

Belangrijkste gevaarcriterium		Gerecht					
		Jeugdrechtbank		Vredegerecht		Totaal	
		#	%	#	%	#	%
Eigen gezondheid	2009	19	19,00%	1.103	39,24%	1.122	38,54%
	2010	31	29,25%	1.268	45,58%	1.299	44,98%
	2011	34	38,64%	1.449	51,44%	1.483	51,05%
	2012	24	25,53%	1.337	45,57%	1.361	44,95%
	2013	31	26,72%	1.388	45,98%	1.419	45,26%
Eigen veiligheid	2009	34	34,00%	609	21,66%	643	22,09%
	2010	42	39,62%	736	26,46%	778	26,94%
	2011	37	42,05%	664	23,57%	701	24,13%
	2012	33	35,11%	735	25,05%	768	25,36%
	2013	54	46,55%	781	25,87%	835	26,63%
Andere gezondheid/leven	2009	6	6,00%	142	5,05%	148	5,08%
	2010	13	12,26%	163	5,86%	176	6,09%
	2011	4	4,55%	141	5,01%	145	4,99%
	2012	11	11,70%	150	5,11%	161	5,32%
	2013	7	6,03%	133	4,41%	140	4,47%
Andere integriteit	2009	15	15,00%	246	8,75%	261	8,97%
	2010	13	12,26%	245	8,81%	258	8,93%
	2011	8	9,09%	283	10,05%	291	10,02%
	2012	10	10,64%	275	9,37%	285	9,41%
	2013	20	17,24%	303	10,04%	323	10,30%
Niet te bepalen	2009	9	9,00%	311	11,06%	320	10,99%
	2010	7	6,60%	368	13,23%	375	12,98%
	2011	5	5,68%	275	9,76%	280	9,64%
	2012	14	14,89%	426	14,52%	440	14,53%
	2013	4	3,45%	404	13,38%	408	13,01%
Onbekend	2009	17	17,00%	400	14,23%	417	14,32%
	2010	0	0,00%	2	0,07%	2	0,07%
	2011	0	0,00%	5	0,18%	5	0,17%
	2012	2	2,13%	11	0,37%	13	0,43%
	2013	0	0,00%	10	0,33%	10	0,32%

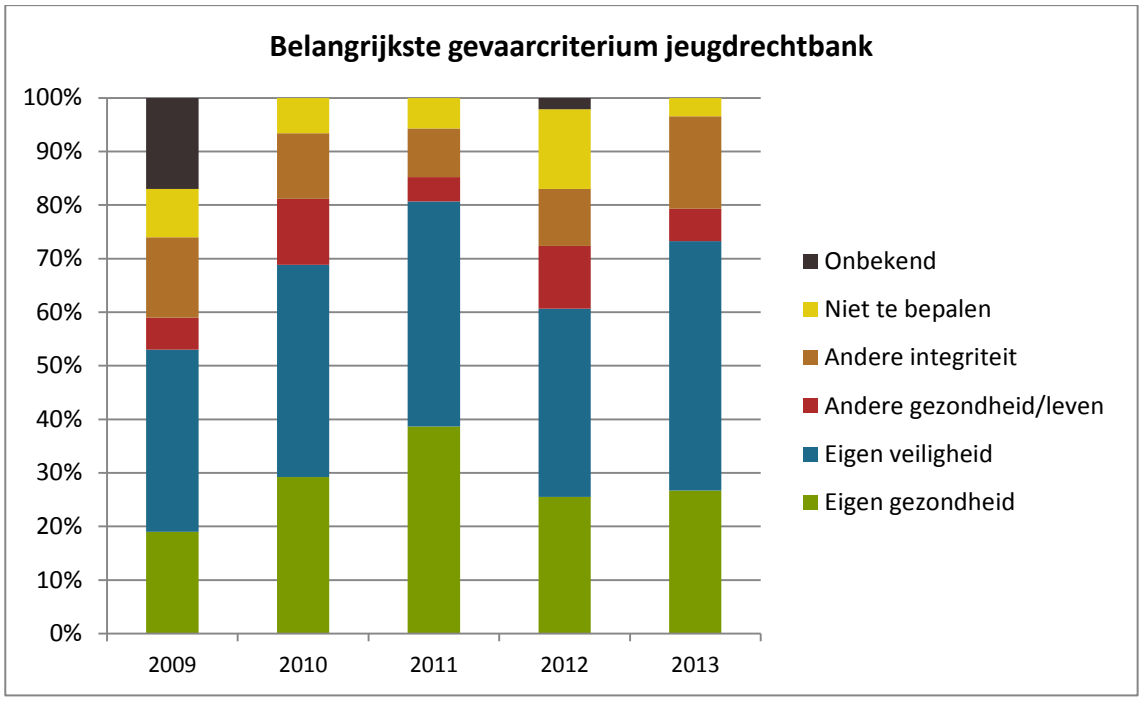
Belangrijkste gevaarcriterium jeugdrechtbank
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
2009
2010
2011
2012
2013
Onbekend
Niet te bepalen
Andere integriteit
Andere gezondheid/leven
Eigen veiligheid
Eigen gezondheid

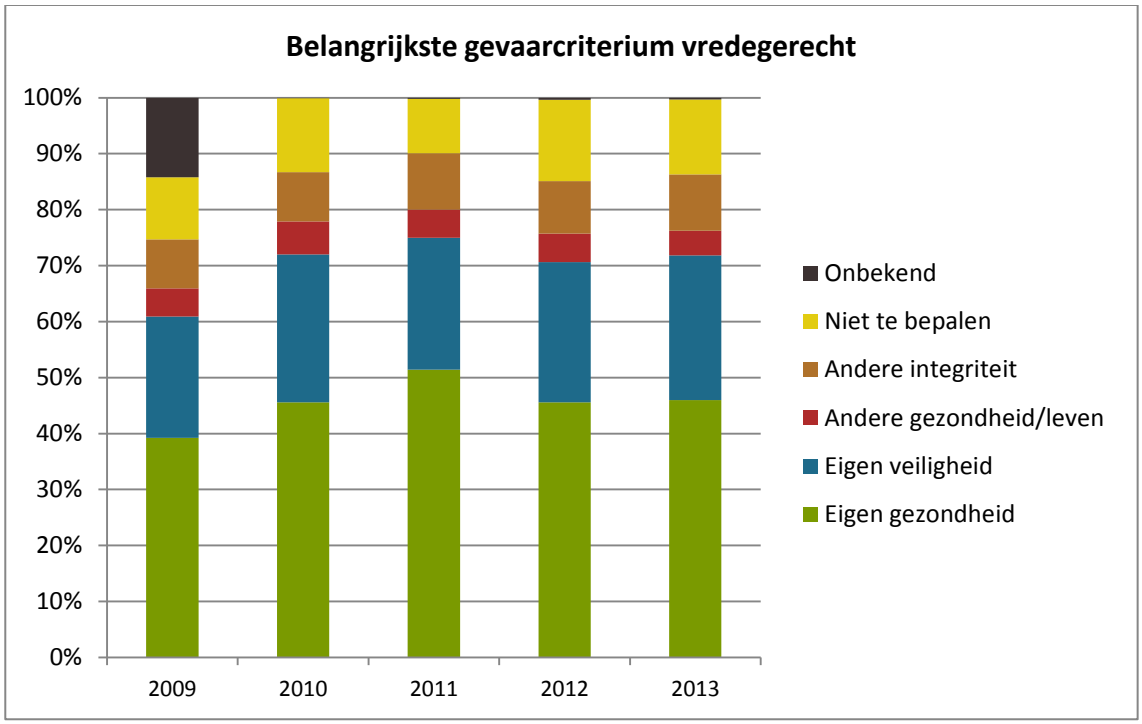
Belangrijkste gevaarcriterium vredegerecht
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
2009
2010
2011
2012
2013
Onbekend
Niet te bepalen
Andere integriteit
Andere gezondheid/leven
Eigen veiligheid
Eigen gezondheid

2.5.5.5 Middelenmisbruik

Onderstaande tabellen en grafieken schetsen een beeld van de mate waarin er sprake is van middelenmisbruik bij de patiënten die gedwongen worden opgenomen. De gegevens in deze tabel staan los van de diagnose middelenmisbruik uit de voorgaande tabellen i.v.m. diagnose (om na te gaan of er een mogelijke link bestaat tussen middelenmisbruik als diagnose en onderstaande gegevens zou nl. het totaal van alle assen gebruikt moeten worden).

Tabel 20: Overzicht middelenmisbruik per soort gerecht – 2009-2013

Noot: Combinaties alcohol, drugs en medicatie zijn mogelijk.

	Gerecht										
	Jeugdrechtbank					**Vredegerecht**					
	2009	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	
Ja	**24,00%**	**23,58%**	**21,59%**	**23,40%**	**18,97%**	**44,47%**	**48,31%**	**47,43%**	**44,65%**	**48,86%**	**(1)**
Hoofdprobleem	*33,33%*	*40,00%*	*42,11%*	*27,27%*	*36,36%*	*52,96%*	*50,60%*	*55,09%*	*60,61%*	*58,78%*	*(2)*
Bijprobleem	*45,83%*	*52,00%*	*47,37%*	*68,18%*	*54,55%*	*38,72%*	*43,90%*	*41,47%*	*34,05%*	*36,34%*	*(2)*
Onbekend	*20,83%*	*8,00%*	*10,53%*	*4,55%*	*9,09%*	*8,32%*	*5,51%*	*3,44%*	*5,34%*	*4,88%*	*(2)*
(combinaties mogelijk)											
Alcohol	*33,33%*	*32,00%*	*26,32%*	*31,82%*	*27,27%*	*60,72%*	*62,87%*	*63,17%*	*62,67%*	*57,69%*	*(2)*
Medicatie	*16,67%*	*20,00%*	*0,00%*	*31,82%*	*22,73%*	*22,96%*	*23,74%*	*23,65%*	*22,82%*	*24,07%*	*(2)*
Drugs	*79,17%*	*76,00%*	*84,21%*	*63,64%*	*90,91%*	*46,40%*	*44,57%*	*47,38%*	*48,85%*	*53,15%*	*(2)*
Neen	**59,00%**	**68,87%**	**76,14%**	**69,15%**	**78,45%**	**38,28%**	**45,65%**	**49,66%**	**52,25%**	**48,59%**	**(1)**
Onbekend	**17,00%**	**7,55%**	**2,27%**	**7,45%**	**2,59%**	**17,25%**	**6,04%**	**2,91%**	**3,10%**	**2,55%**	**(1)**
Totaal aantal	**100**	**106**	**88**	**94**	**116**	**2.811**	**2.782**	**2.817**	**2.934**	**3.019**	

(1) % t.o.v. totaal per soort gerecht (per jaar)

(2) % t.o.v. totaal ja (per jaar)

Grafiek 14a en 14b : Middelenmisbruik per soort gerecht – 2009-2013

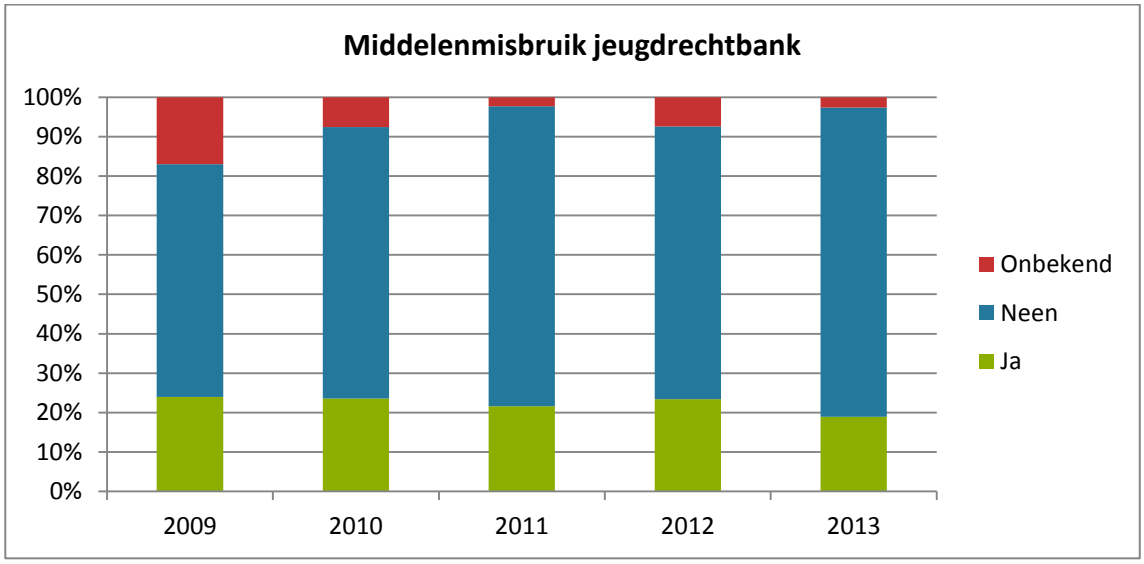

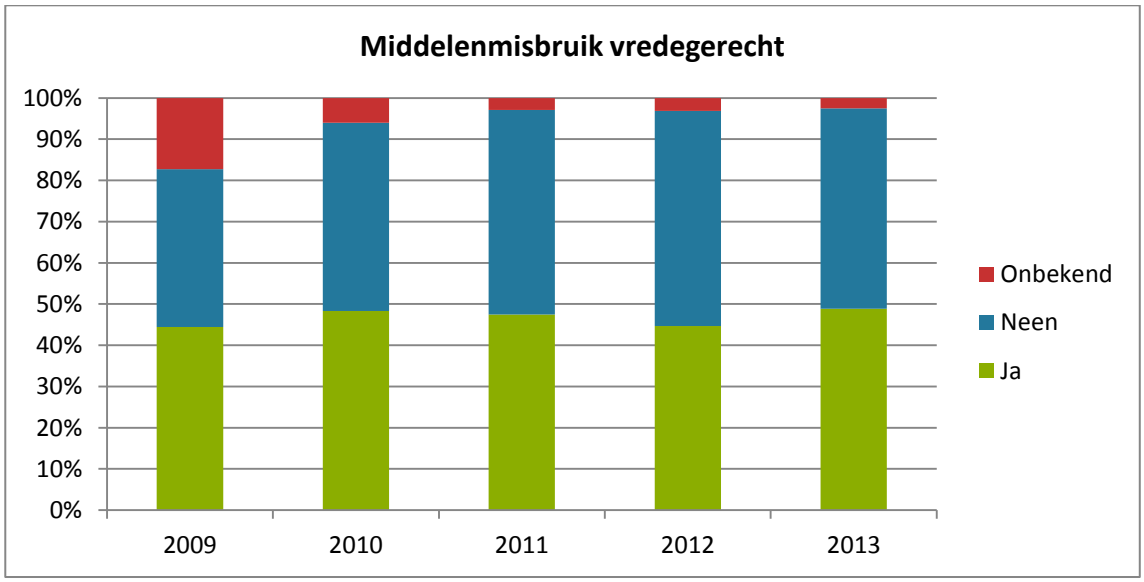

Grafiek 15a en 15b : Probleem middelenmisbruik per soort gerecht – 2009-2013

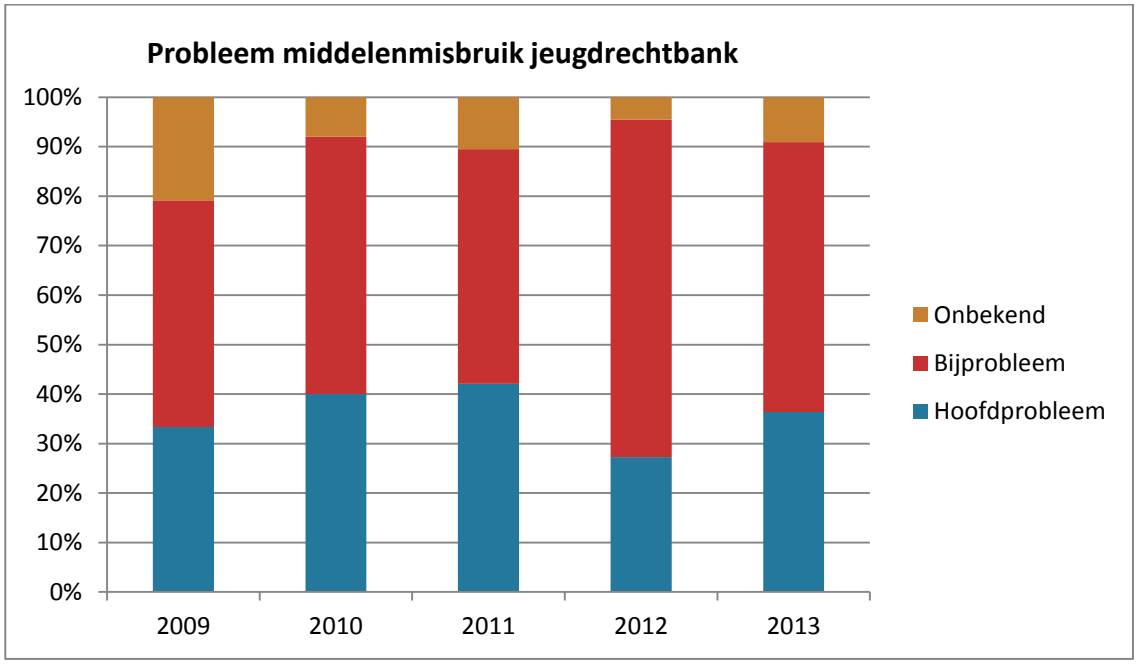

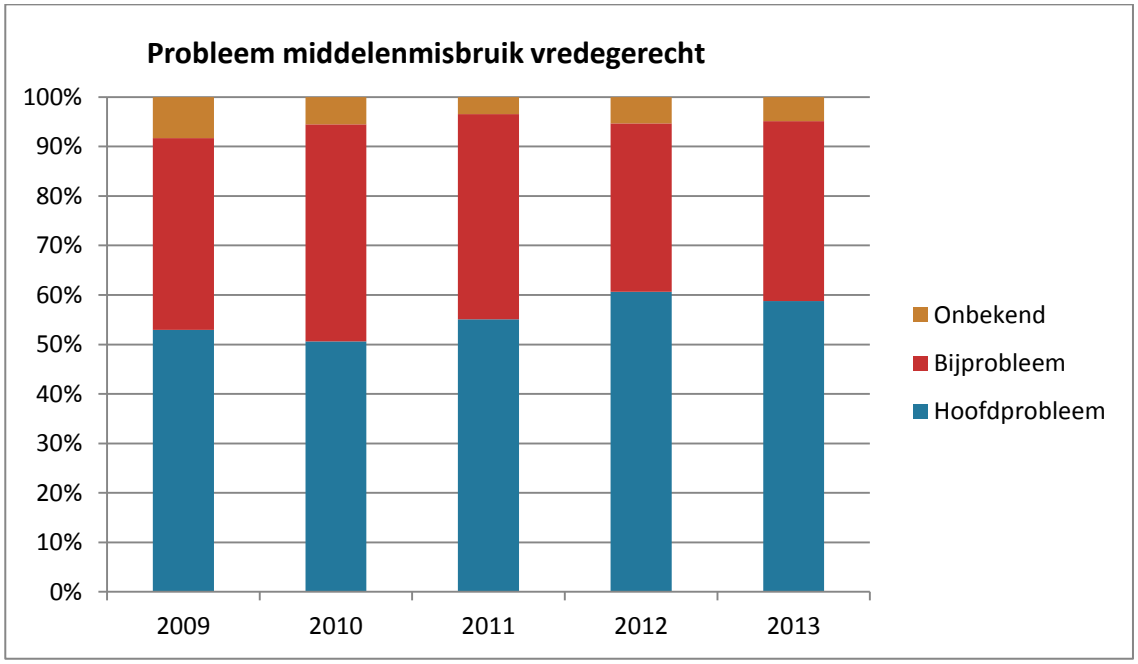

Grafiek 16a en 16b: Soort middelenmisbruik per soort gerecht – 2009-2013

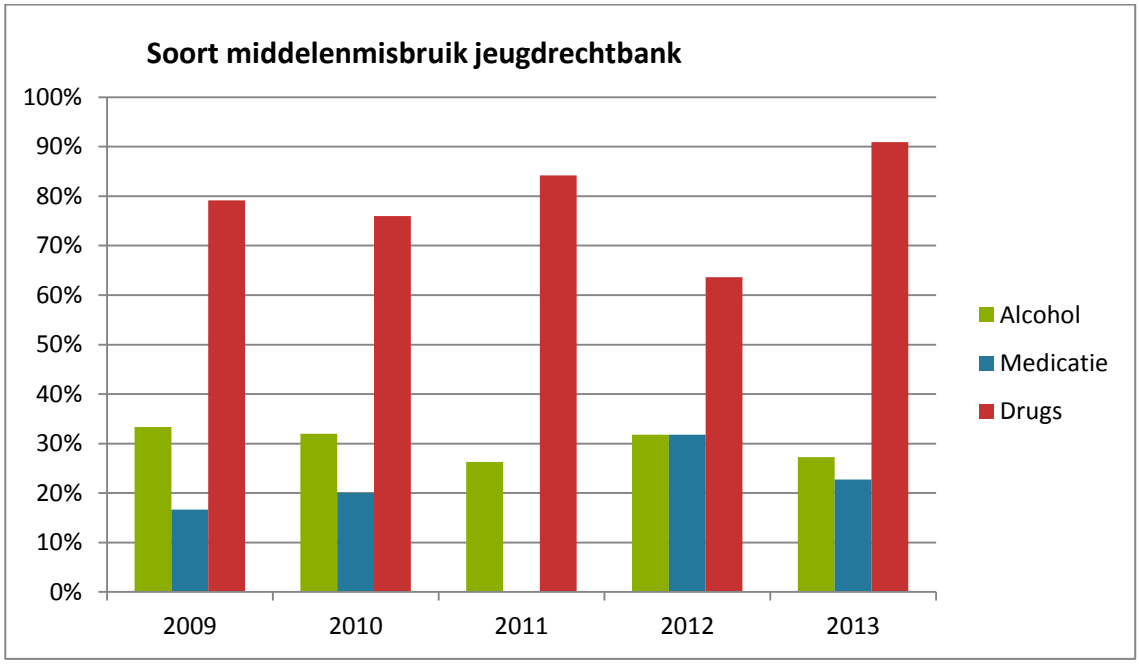

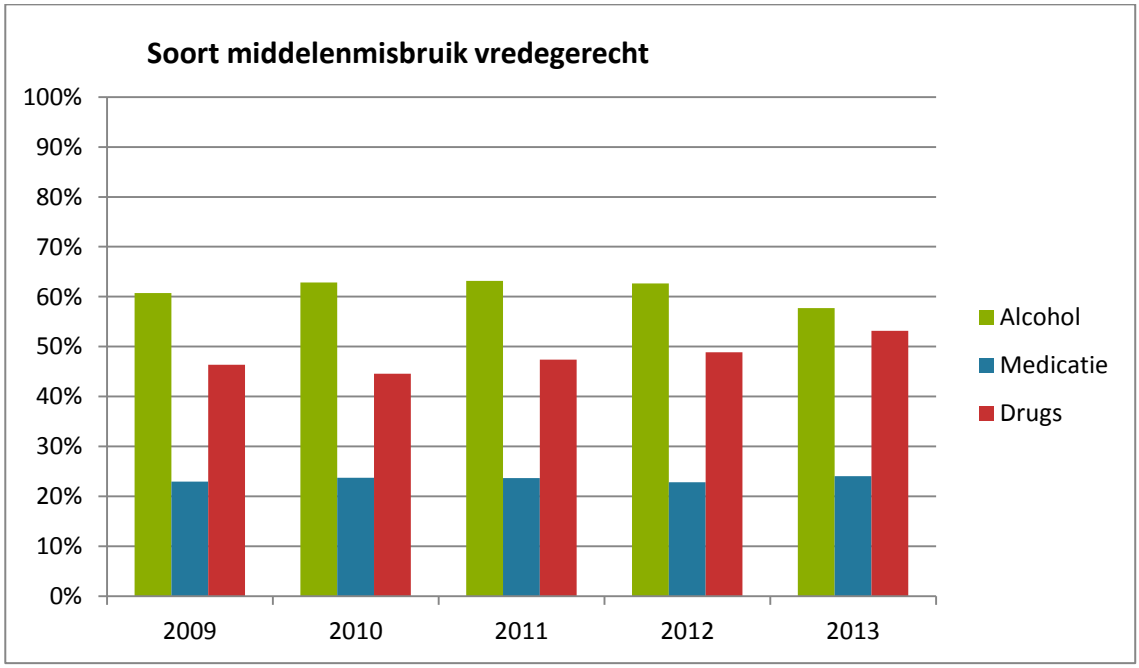

2.6 DUUR EN VERLOOP

Tabel 21 en Grafiek 17a en b: Kortlopende procedures: Aantal 'beëindigde' procedures door transfer – 2009-2013

Onderstaande tabel biedt een zicht op het aantal patiënten dat gedwongen opgenomen werd in 2013 en binnen de procedure werd getransfereerd naar een ander ziekenhuis.
Noot: 'duur' wordt opgevat als het verschil tussen de datum bij het begin van de procedure (niet de opname) en de datum transfer. Voor het ziekenhuis dat de transfer doet, 'stopt' hier de procedure. Er werd wel nagekeken wat er met de patiënt na de transfer gebeurde (status 31/12 van het desbetreffende jaar in het ziekenhuis waar de patiënt naar getransfereerd werd).

	Registratiejaar										
Procedure gestart en geëindigd in	**2009**		**2010**		**2011**		**2012**		**2013**		
Transfer	**152**	**5,22%**	**176**	**6,09%**	**183**	**6,30%**	**154**	**5,09%**	**157**	**5,01%**	(1)
Duur											
0-10 dagen	*65*	*42,76%*	*70*	*39,77%*	*82*	*44,81%*	*71*	*46,10%*	*75*	*47,77%*	(2)
11-40 dagen	*56*	*36,84%*	*62*	*35,23%*	*70*	*38,25%*	*62*	*40,26%*	*63*	*40,13%*	(2)
41 dagen-3 maanden	*24*	*15,79%*	*30*	*17,05%*	*26*	*14,21%*	*17*	*11,04%*	*14*	*8,92%*	(2)
3-6 maanden	*6*	*3,95%*	*11*	*6,25%*	*4*	*2,19%*	*3*	*1,95%*	*4*	*2,55%*	(2)
> 6 maanden	*1*	*0,66%*	*3*	*1,70%*	*1*	*0,55%*	*1*	*0,65%*	*1*	*0,64%*	(2)
Status 31/12 in volgend ZH											
In observatie	*2*	*1,32%*	*8*	*4,55%*	*5*	*2,73%*	*9*	*5,84%*	*12*	*7,64%*	(2)
Opgenomen in verder verblijf	*45*	*29,61%*	*55*	*31,25%*	*53*	*28,96%*	*39*	*25,32%*	*41*	*26,11%*	(2)
In nazorg onder maatregel verder verblijf	*6*	*3,95%*	*16*	*9,09%*	*8*	*4,37%*	*10*	*6,49%*	*9*	*5,73%*	(2)
Heropgenomen in verder verblijf (vanuit nazorg)					*2*	*1,09%*	*1*	*0,65%*	*2*	*1,27%*	(2)
Procedure afgerond	*62*	*40,79%*	*66*	*37,50%*	*88*	*48,09%*	*72*	*46,75%*	*59*	*37,58%*	(2)
Onbekend°	*37*	*24,34%*	*31*	*17,61%*	*27*	*14,75%*	*23*	*14,94%*	*34*	*21,66%*	(2)

(1) % t.o.v. totaal aantal procedures (per jaar)

(2) % t.o.v. totaal transfer (per jaar)

° onbekend omwille van transfer naar niet-Vlaams ziekenhuis of niet geregistreerd door ziekenhuis waarnaar getransfereerd werd

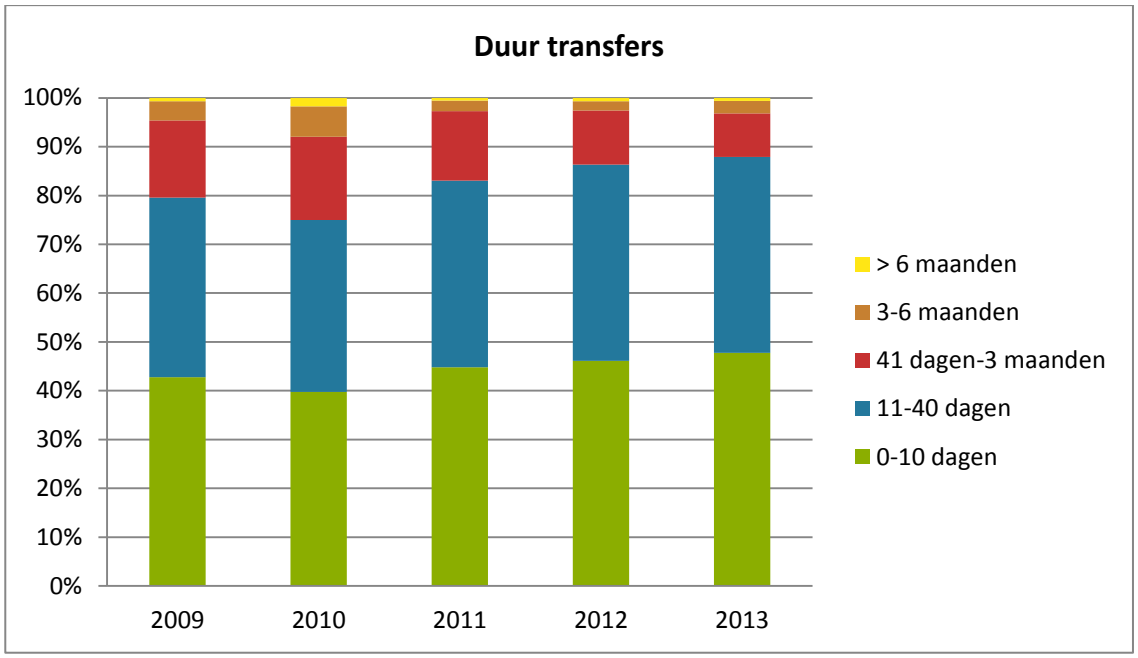
Duur transfers
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
2009
2010
2011
2012
2013
> 6 maanden
3-6 maanden
41 dagen-3 maanden
11-40 dagen
0-10 dagen

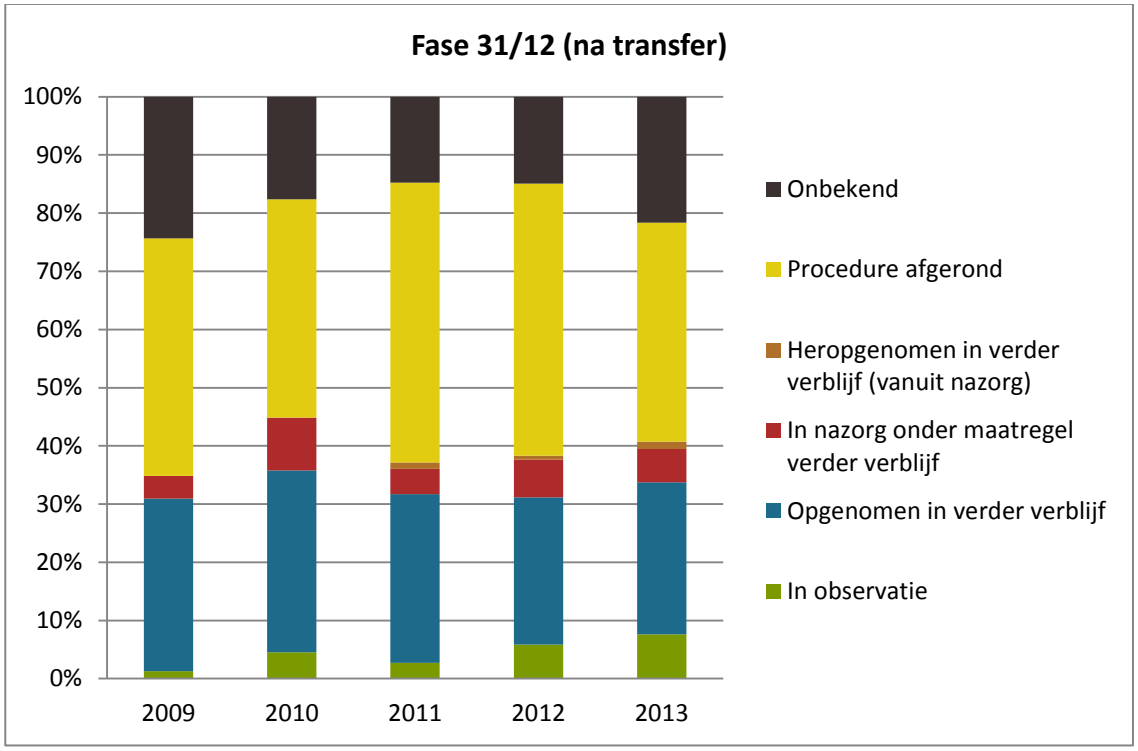
Fase 31/12 (na transfer)
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
2009
2010
2011
2012
2013
Onbekend
Procedure afgerond
Heropgenomen in verder verblijf (vanuit nazorg)
In nazorg onder maatregel verder verblijf
Opgenomen in verder verblijf
In observatie

Tabel 22 en Grafiek 18: Kortlopende procedures: Aantal afgeronde procedures – 2009-2013

Noot: 'duur' wordt hier opgevat als het verschil tussen de datum bij het begin van de procedure (niet de opname) en de einddatum.

	Registratiejaar										
Procedure gestart en geëindigd in	**2009**		**2010**		**2011**		**2012**		**2013**		
Procedure afgerond <u>Duur</u>	**1.949**	**66,95%**	**2.010**	**69,60%**	**1.976**	**68,02%**	**2.103**	**69,45%**	**2.243**	**71,55%**	(1)
0-10 dagen	*741*	*38,02%*	*782*	*38,91%*	*769*	*38,92%*	*776*	*36,90%*	*866*	*38,61%*	(2)
11-40 dagen	*941*	*48,28%*	*949*	*47,21%*	*975*	*49,34%*	*1.054*	*50,12%*	*1.096*	*48,86%*	(2)
41 dagen-3 maanden	*50*	*2,57%*	*38*	*1,89%*	*38*	*1,92%*	*61*	*2,90%*	*47*	*2,10%*	(2)
3-6 maanden	*133*	*6,82%*	*151*	*7,51%*	*134*	*6,78%*	*140*	*6,66%*	*158*	*7,04%*	(2)
> 6 maanden	*84*	*4,31%*	*90*	*4,48%*	*60*	*3,04%*	*72*	*3,42%*	*76*	*3,39%*	(2)

(1) % t.o.v. totaal aantal procedures (per jaar)

(2) % t.o.v. totaal procedure afgerond (per jaar)

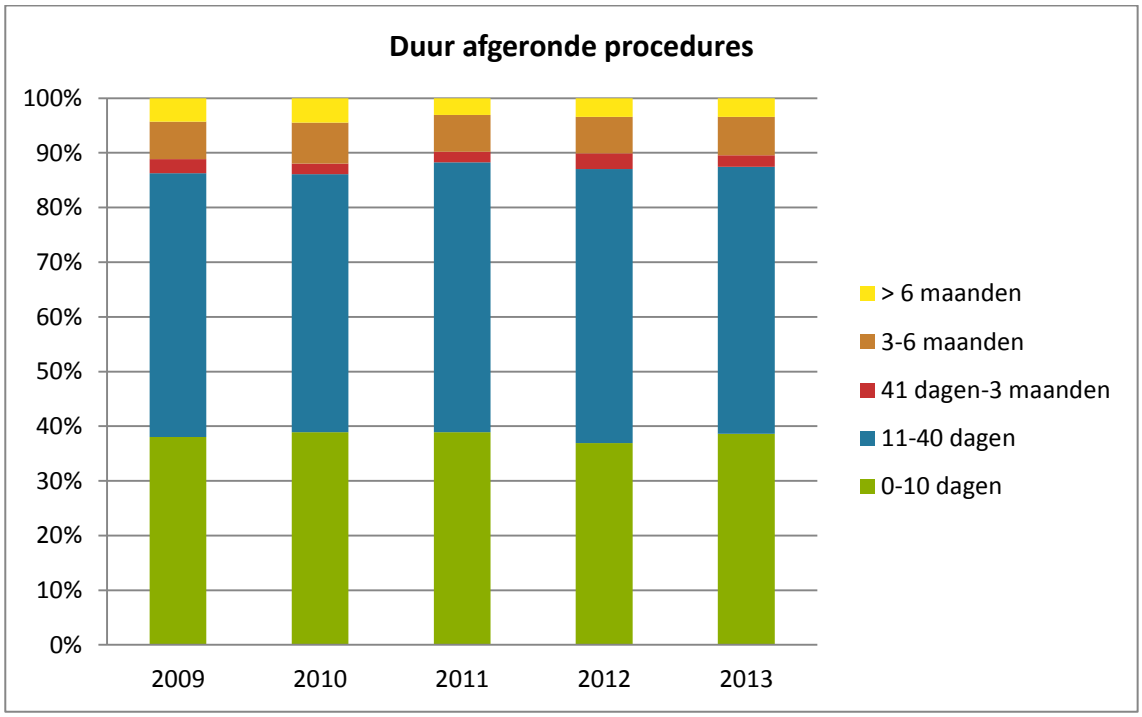

Tabel 23 en Grafiek 19 en 20: Kortlopende procedures: Afgeronde procedures: fase en reden einde – 2009-2013

	Registratiejaar									
Procedure gestart en geëindigd in	**2009**		**2010**		**2011**		**2012**		**2013**	
Reden ontslag										
Medische beslissing	*308*	*15,80%*	*421*	*20,95%*	*515*	*26,06%*	*639*	*30,39%*	*606*	*27,02%*
Juridische beslissing	*1.617*	*82,97%*	*1.569*	*78,06%*	*1.446*	*73,18%*	*1.460*	*69,42%*	*1.618*	*72,14%*
Overlijden door zelfdoding	*7*	*0,36%*	*7*	*0,35%*	*2*	*0,10%*	*1*	*0,05%*	*6*	*0,27%*
Overlijden door andere oorzaak	*7*	*0,36%*	*10*	*0,50%*	*10*	*0,51%*	*3*	*0,14%*	*13*	*0,58%*
Onbekend	*10*	*0,51%*	*3*	*0,15%*	*3*	*0,15%*				
Fase einde										
Tijdens of bij einde observatieperiode	***965***	***82,71%***	***1.694***	***84,28%***	***1.716***	***86,84%***	***1.811***	***86,12%***	***1.950***	***86,94%***
*Geen bevestiging door rechter ***	*812*	*41,66%*	*814*	*40,50%*	*773*	*39,12%*	*771*	*36,66%*	*865*	*38,56%*
*Tussen start en bevestiging observatie ***			*16*	*0,80%*	*43*	*2,18%*	*48*	*2,28%*	*62*	*2,76%*
*Tussen bevestiging en einde observatie ***	*131*	*6,72%*	*133*	*6,62%*	*122*	*6,17%*	*134*	*6,37%*	*133*	*5,93%*
*Vóór einde observatie **	*22*	*1,13%*	*14*	*0,70%*	*18*	*0,91%*	*10*	*0,48%*	*17*	*0,76%*
Voortijdig stoppen van de procedure door arts tijdens observatie	*31*	*1,59%*	*46*	*2,29%*	*52*	*2,63%*	*64*	*3,04%*	*63*	*2,81%*
Bij einde observatie (<40 dagen)			*41*	*2,04%*	*47*	*2,38%*	*53*	*2,52%*	*11*	*0,49%*
Bij einde observatie (40 dagen)	*647*	*33,20%*	*615*	*30,60%*	*652*	*33,00%*	*723*	*34,38%*	*788*	*35,13%*
Andere - tijdens of bij einde observatieperiode			*15*	*0,75%*	*9*	*0,46%*	*8*	*0,38%*	*11*	*0,49%*
Tijdens of bij einde verder verblijf	***272***	***13,96%***	***273***	***13,58%***	***215***	***10,88%***	***256***	***12,17%***	***263***	***11,73%***
Voortijdig stoppen van de procedure door arts tijdens opname	*36*	*1,85%*	*25*	*1,24%*	*22*	*1,11%*	*24*	*1,14%*	*22*	*0,98%*
Periode "verder verblijf" voortijdig afgebroken tijdens opname			*5*	*0,25%*	*3*	*0,15%*	*12*	*0,57%*	*7*	*0,31%*
Periode "verder verblijf" liep ten einde tijdens opname	*142*	*7,29%*	*170*	*8,46%*	*117*	*5,92%*	*143*	*6,80%*	*167*	*7,45%*
Voortijdig stoppen van de procedure door arts tijdens nazorg	*7*	*0,36%*	*2*	*0,10%*	*8*	*0,40%*		*0,00%*	*1*	*0,04%*
Periode "verder verblijf" voortijdig afgebroken tijdens nazorg			*4*	*0,20%*	*2*	*0,10%*		*0,00%*	*2*	*0,09%*
Periode "verder verblijf" liep ten einde tijdens nazorg	*56*	*2,87%*	*59*	*2,94%*	*59*	*2,99%*	*67*	*3,19%*	*60*	*2,67%*
Andere - tijdens of bij einde verder verblijf			*8*	*0,40%*	*4*	*0,20%*	*10*	*0,48%*	*4*	*0,18%*
Andere	***65***	***3,34%***	***43***	***2,14%***	***45***	***2,28%***	***36***	***1,71%***	***30***	***1,34%***

* enkel gewone procedure

** enkel spoedprocedure

% t.o.v. totaal procedure afgerond (per jaar)

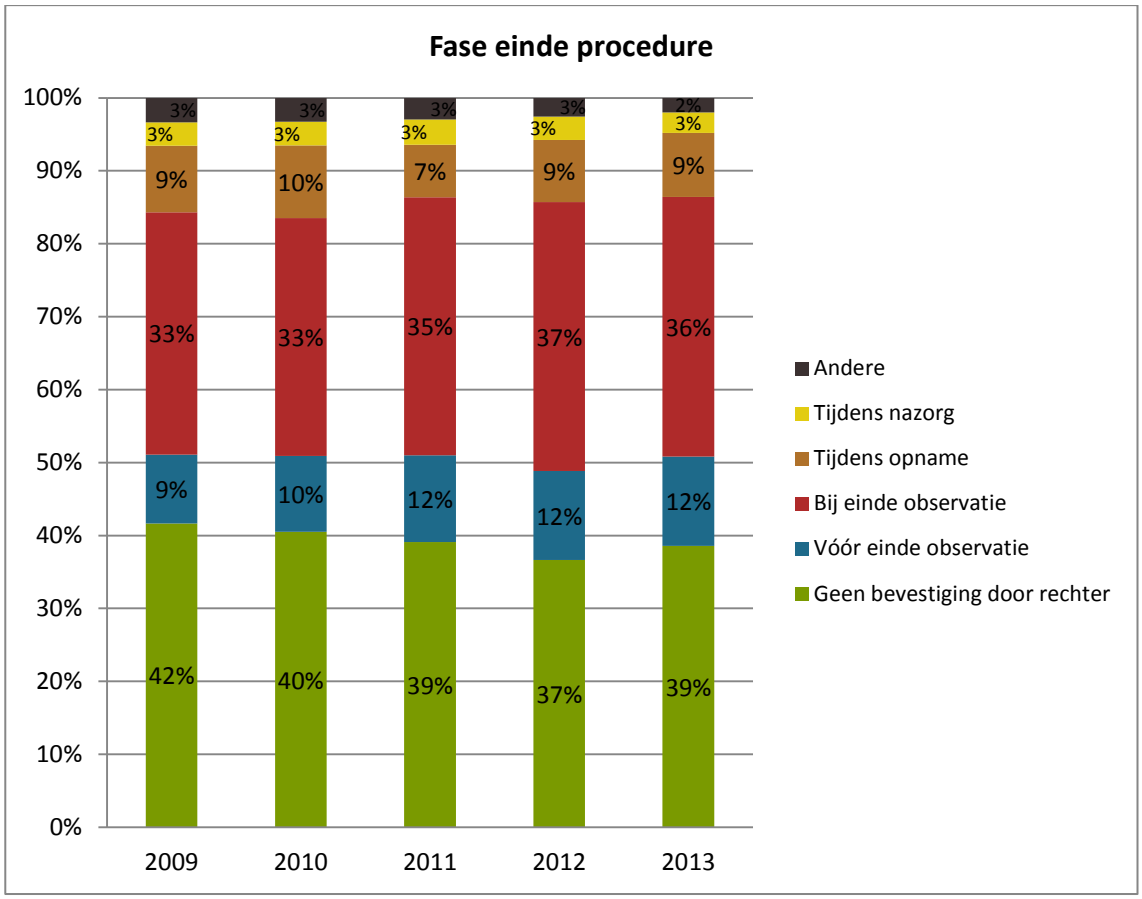
Fase einde procedure
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
2009
2010
2011
2012
2013
3%
3%
9%
33%
9%
42%
3%
3%
10%
33%
10%
40%
3%
3%
7%
35%
12%
39%
3%
3%
9%
37%
12%
37%
2%
3%
9%
36%
12%
39%
Andere
Tijdens nazorg
Tijdens opname
Bij einde observatie
Vóór einde observatie
Geen bevestiging door rechter

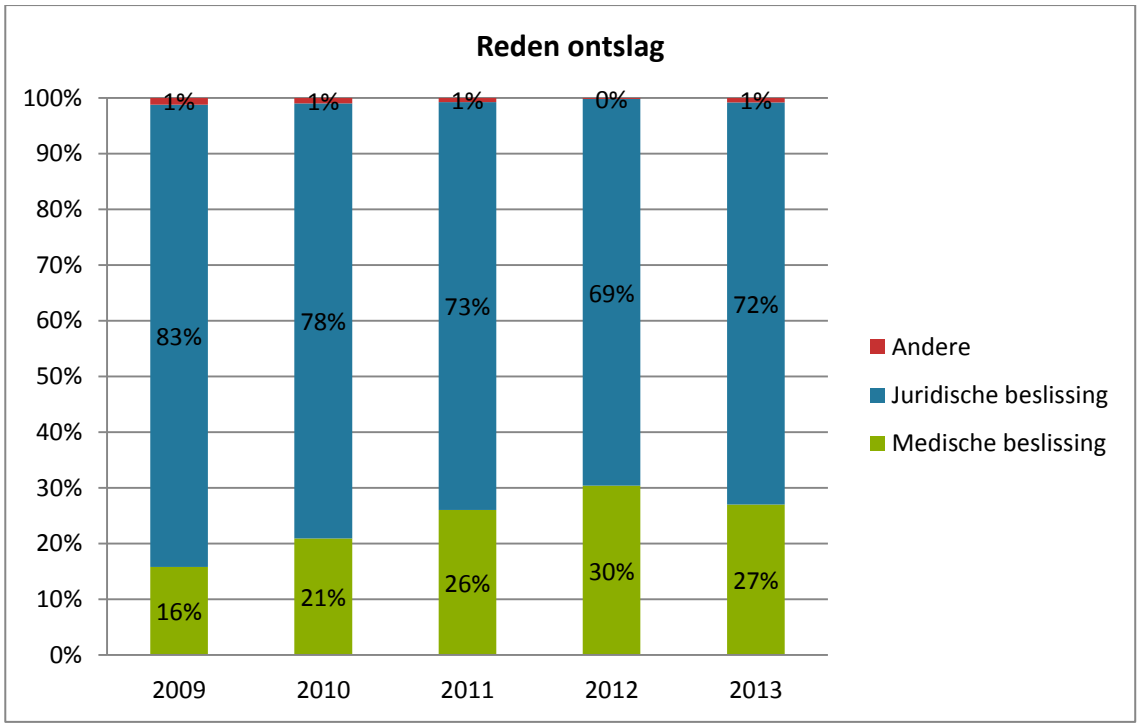
Reden ontslag
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
2009
2010
2011
2012
2013
1%
83%
16%
1%
78%
21%
1%
73%
26%
0%
69%
30%
1%
72%
27%
Andere
Juridische beslissing
Medische beslissing

2.7 DE LANGDURIG GEDWONGEN OPGENOMEN PATIËNTEN

Onderstaande tabellen tonen ons de hele gedwongen opgenomen populatie, dus ook de patiënten waarvan de procedure is gestart vóór het desbetreffende registratiejaar.

Tabel 24: Evolutie aantal procedures – 2009-2013

Noot: het aantal procedures dat we meetellen in onderstaande tabel is geëvolueerd over de jaren heen: voor 2009 zijn alle transfers eruit gelaten, voor 2010 de transfers waarbij de transfer in 2010 plaatsvond, en vanaf 2011 de transfers tussen Vlaamse ziekenhuizen waarbij de transfer in hetzelfde jaar als de start van de procedure plaatsvond. Enkel de groep van transfers tussen Vlaamse ziekenhuizen onderling en in hetzelfde jaar als de start van de procedure zorgen nl. voor een dubbeltelling (zie ook uitleg bij tabel 2). Als we bij alle jaren enkel deze laatste groep niet hadden meegeteld, zouden de totalen er als volgt hebben uitgezien: 2009: 4340 – 2010: 4399.

	Registratiejaar				
Procedure gestart in	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
2013					**3.135**
2012				**3.028**	825
2011			**2.905**	816	238
2010		**2.888**	781	255	
2009	**2.911**	866	286		
vorige jaren	1.251	641	382	388	390
Totaal	**4.162**	**4.395**	**4.354**	**4.487**	**4.588**

Tabel 25 en Grafiek 21 en 22: Alle procedures 2013: situatie op 31/12/2013

Procedure gestart in	**2013**		**2012**		**2011**		**voor 2011**		
Procedure nog lopend 31/12	**735**	**23,44%**	**268**	**32,48%**	**118**	**49,58%**	**279**	**71,54%**	**(1)**
Met spoedprocedure opgenomen, maar nog niet bevestigd	*34*	*4,63%*							*(2)*
In observatie	*168*	*22,86%*							*(2)*
Opgenomen in verder verblijf	*353*	*48,03%*	*133*	*49,63%*	*57*	*48,31%*	*108*	*38,71%*	*(2)*
In nazorg onder maatregel verder verblijf	*153*	*20,82%*	*113*	*42,16%*	*35*	*29,66%*	*104*	*37,28%*	*(2)*
Heropgenomen in verder verblijf (vanuit nazorg)	*27*	*3,67%*	*22*	*8,21%*	*26*	*22,03%*	*67*	*24,01%*	*(2)*
Transfer	**157**	**5,01%**	**24**	**2,91%**	**5**	**2,10%**	**3**	**0,77%**	**(1)**
Procedure afgerond	**2.243**	**71,55%**	**533**	**64,61%**	**115**	**48,32%**	**108**	**27,69%**	**(1)**
<u>Reden ontslag</u>									
Medische beslissing	*606*	*27,02%*	*248*	*46,53%*	*68*	*59,13%*	*59*	*54,63%*	*(3)*
Juridische beslissing	*1.618*	*72,14%*	*278*	*52,16%*	*43*	*37,39%*	*44*	*40,74%*	*(3)*
Overlijden door zelfdoding	*6*	*0,27%*	*3*	*0,56%*	*1*	*0,87%*		*0,00%*	*(3)*
Overlijden door andere oorzaak	*13*	*0,58%*	*4*	*0,75%*	*3*	*2,61%*	*5*	*4,63%*	*(3)*
Totaal	**3.135**		**825**		**238**		**390**		

(1) % t.o.v. totaal aantal procedures (per jaar)

(2) % t.o.v. totaal procedure nog lopend (per jaar)

(3) % t.o.v. totaal procedure afgerond (per jaar)

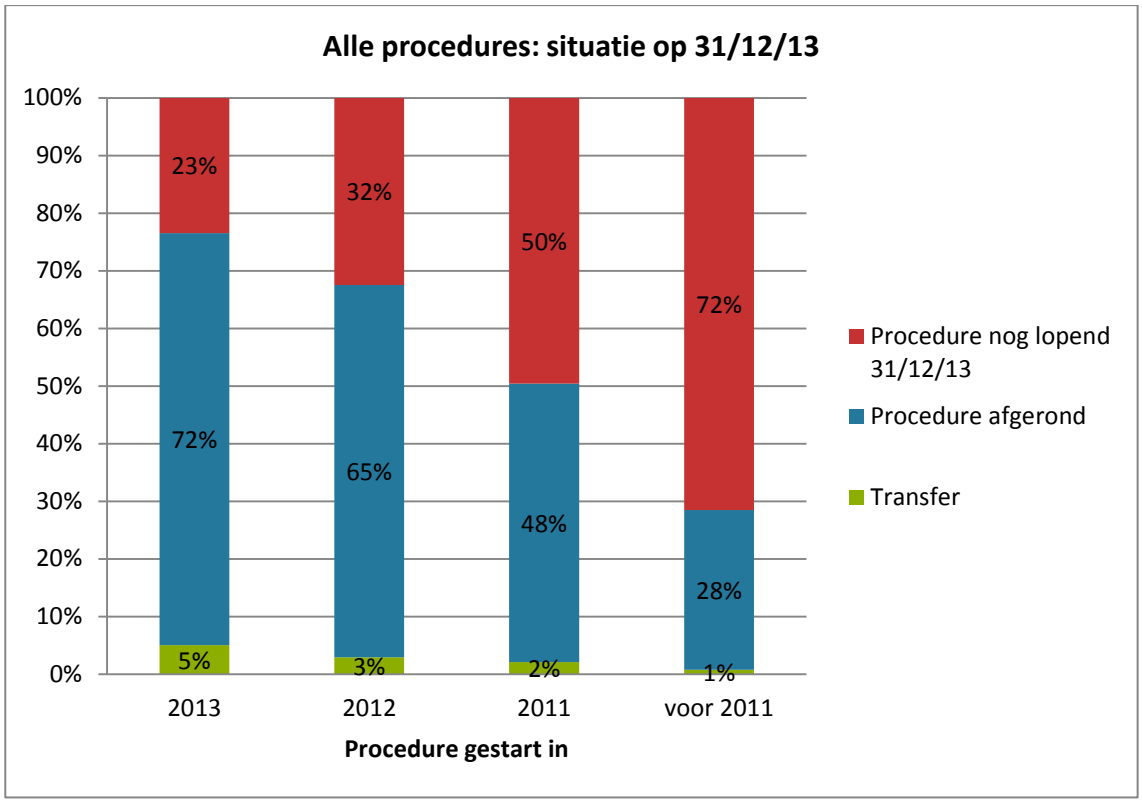
Alle procedures: situatie op 31/12/13
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
23%
72%
5%
32%
65%
3%
50%
48%
2%
72%
28%
1%
2013
2012
2011
voor 2011
Procedure gestart in
Procedure nog lopend 31/12/13
Procedure afgerond
Transfer

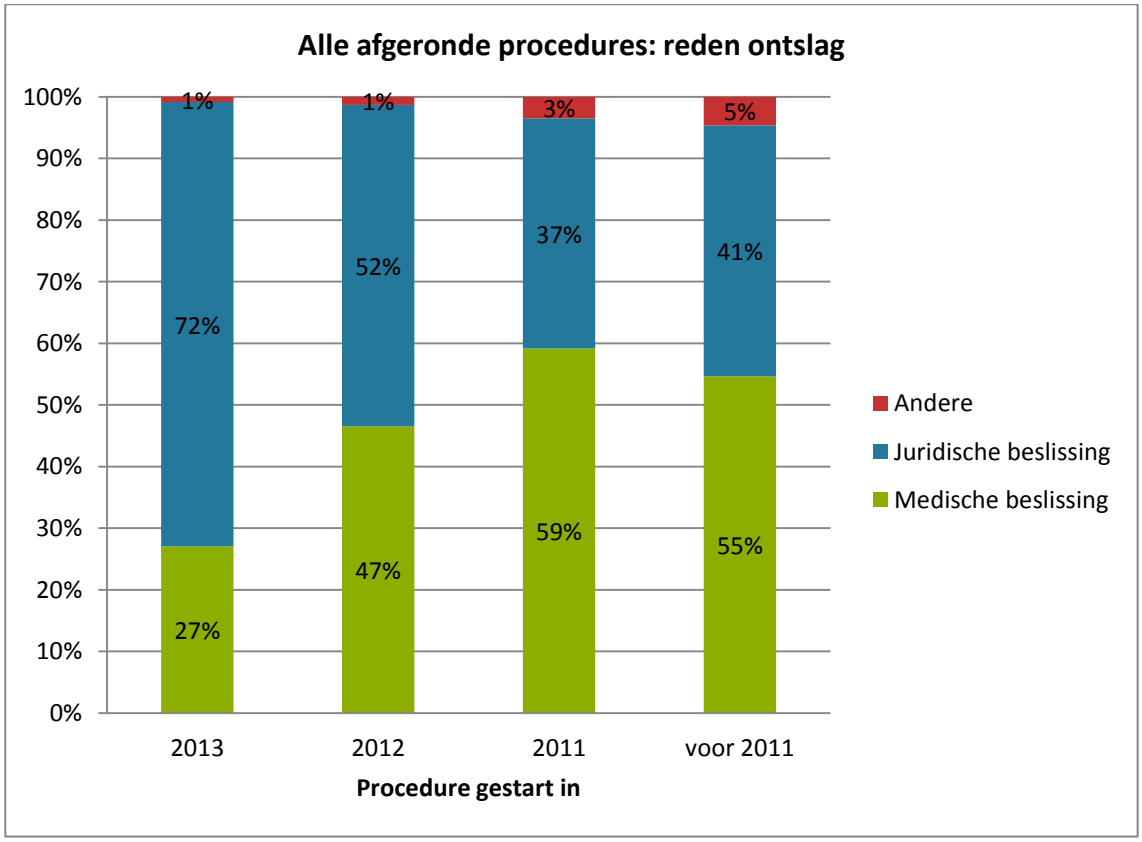
Alle afgeronde procedures: reden ontslag
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
1%
72%
27%
1%
52%
47%
3%
37%
59%
5%
41%
55%
2013
2012
2011
voor 2011
Procedure gestart in
Andere
Juridische beslissing
Medische beslissing

Tabel 26 en Grafiek 23: Alle procedures 2013: duur

Noot: 'Duur' wordt voor afgeronde procedures opgevat als het verschil tussen de datum bij het begin van de procedure (niet de opname) en de einddatum.

Voor nog lopende procedures is de duur het verschil tussen de datum bij het begin van de procedure en 31/12/2013. Dit is in feite een 'tijdelijke' duur omdat deze procedures na 31/12/13 nog verderlopen.

Bij transfers wordt er gekeken wat de status (procedure afgerond of niet) en eventuele einddatum is in het 'volgende' ziekenhuis. In een aantal gevallen is deze vervolgsituatie niet gekend, deze worden buiten beschouwing gelaten..

Het percentage is berekend op basis van het totaal per status procedure (lopend/afgerond).

Duur	**Lopende procedures**		**Afgeronde procedures**		**Totaal**	
	#	**%**	**#**	**%**	**#**	**%**
0-40 dagen	215	14,55%	2.109	68,59%	**2.324**	**51,04%**
41-6 maanden	334	22,60%	342	11,12%	**676**	**14,85%**
6-12 maanden	250	16,91%	225	7,32%	**475**	**10,43%**
1-2 jaar	398	26,93%	318	10,34%	**716**	**15,73%**
> 2 jaar	281	19,01%	80	2,60%	**361**	**7,93%**
onbekend			1	0,03%	**1**	**0,02%**
totaal	**1.478**	100%	**3.075**	100%	**4.553**	100%

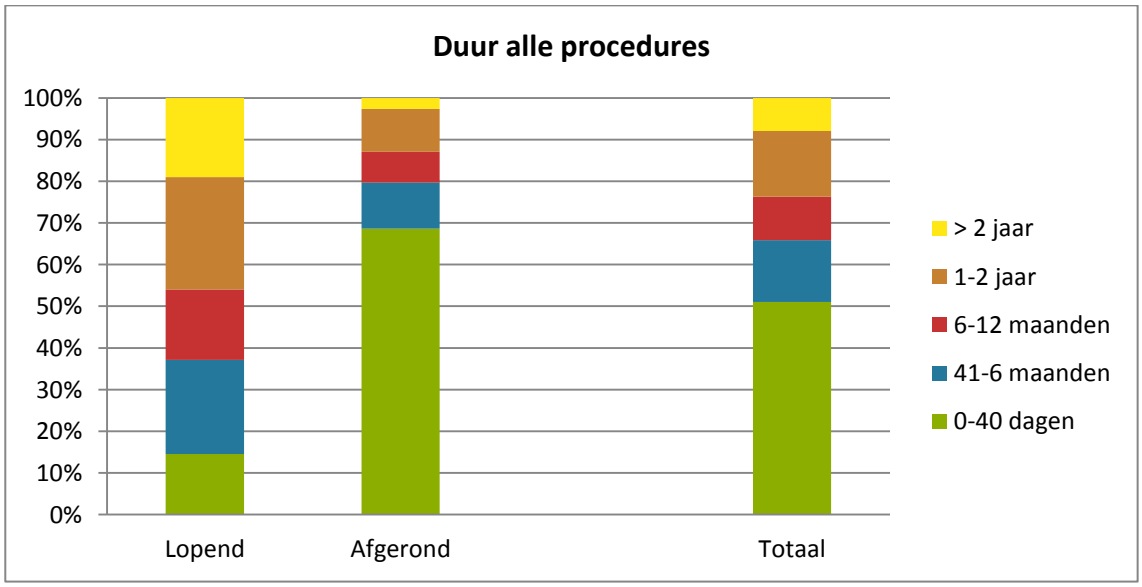

Colofon

Dit rapport is een uitgave van Departement WVG
Verantwoordelijke uitgever Karine Moykens, secretaris-generaal
Departement WVG, Koning Albert II-laan 35, bus 31, 1030 Brussel
Depotnummer D/2015/3241/199